

NAŠ PRAZNIK

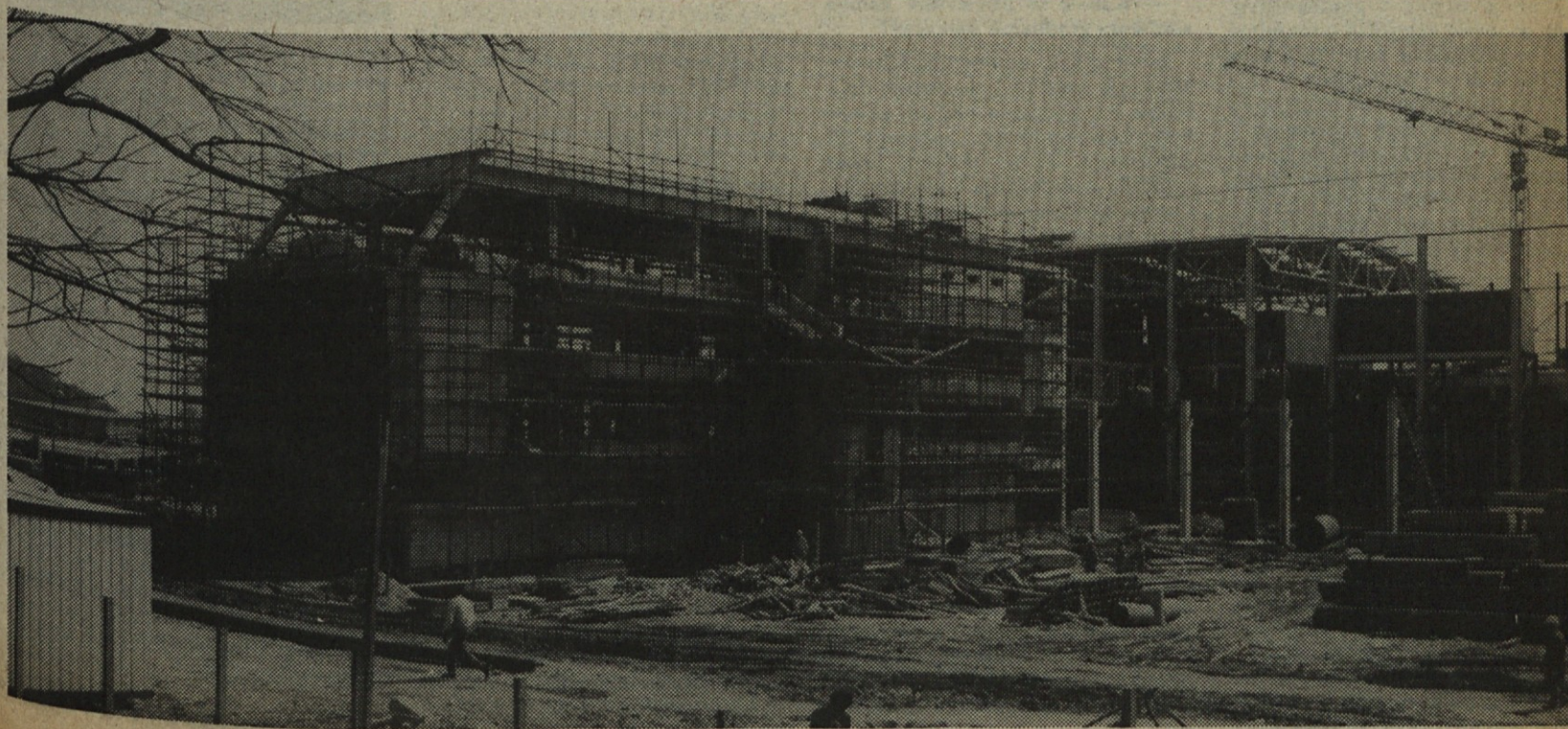
Že nekaj desetletij praznujemo praznik dela svobodno, brez policijskega nadzora in na žalost, v zadnjih letih že kar manj slovesno, brez rdečih nagelnov in delavskih proslav. Pa vendar — ni ga med nami človeka, ki ne ve, zakaj praznujemo ta dan.

Pred vojno so delavci praznovali prvi maj tako, da so se v četveroredih odpravili na zborovanje, kjer so takratni državi in njenim glavarjem dokazovali, da delavski razred ni nekaj tisoč beračev ampak so to stotisoči borcev za lepšo bodočnost. Marsikdaj se s prvomajskih proslav niso vsi vrnili domov, nekateri so ostali v ječah, nekateri na pokopališčih. Danes pa — danes je vse drugače: delavec je gospodar, delavec je to, za kar so se naši ljudje včasih borili — človek, ki sam sebi reže kruh in kroji usodo.

Razumljivo — danes praznovanje prvega maja daje priložnost za vse kaj drugega kot proteste. Danes za ta praznik merimo naše delovne uspehe, naš razvoj.

In kaj bomo merili v Gradisu? Pretehtali bomo, koliko smo bili uspešni v letu 1978 in kaj nas čaka v naslednjih letih. Dograjevali bomo ureditev delovne organizacije skladno z zakonom o združenem delu. Podpreti bomo morali prizadevanje za dosledno uresničevanje delitve po delu in po uspehih gospodarjenja. Tudi na področju dohodkovnih odnosov je še veliko dela in tudi odnosi med TOZD in delovno skupnostjo na podlagi svobodne menjave dela še niso zadovoljivi. Še vedno je prisotna borba za gospodarsko stabilizacijo, ki ji bomo morali v Gradisu posvetiti vsaj toliko pozornosti kot jo drugje. Pred nami je tudi priprava srednjeročnega in dolgoročnega načrta dela.

Kaj lahko zaključimo? Prvi maj je naš, delavski praznik. Prvi maj pa je tudi čas, ko najlažje presodimo, kako smo ustvarjali do sedaj in kam nas pot vodi dalje

Ali je vsaka prekinitev dela res že štrajk

Pojav prekinitev dela spremljajo raziskovalci v Sloveniji že nekaj let. Poručuje jih tudi center RS ZSS za raziskovanje samoupravljanja. Po prečno je bilo do lani 50 prekinitev letno, lani pa so jih evidentirali kar enkrat več (natančneje 108). Analize nam še ne dajo odgovora za to povečanje. Zato moramo ob tem podatku biti tembolj pozorni. Strokovnjaki sicer trdijo, da se značilnosti prekinitev dela v Sloveniji tudi lani niso spremenile in ki so v tem, da so prekinitive kratke in z majhnim številom udeležencev (približno 20 do 50). S tem pa se dejansko začnejo nesporazumi, kajti prizadeti v OZD nemlokrat trdijo nasprotno, da sploh ni šlo za štrajk v klasičnem smislu, marveč le za sestanek, bolje za t. i. izsiljeni sestanek kar med delom, ker so pač ljudje hoteli kakšno sporno vprašanje, ki je vsiljevalo napetosti in s tem tudi različne govore in podobno, pač takoj razčistiti in urediti.

Navedena druga razlaga je — dokler še ni natančnejših analiz sprejemljiva. Je verjetna tembolj, če pogledamo podatke, da je teh sporov največ res rešenih takoj, po kratkem postopku in po navadi direktno z vodilnimi strukturami v organizaciji združenega dela. Gre za to, da se delci niso odločili za daljšo pot prek samoupravnih organov in z razpravami v družbenopolitičnih organizacijah v okviru kolektiva. Ali je potemtakem ta oblika prekinitev dela res še štrajk?

Iz dosedanje analize je videti, da je največ prekinitev dela v industriji in rudarstvu. Če pa primerjamo število prekinitev s številom zaposlenih, jih je največ v gradbeništvu. Lani so prvič ugotovili prekinitev dela v gozdarstvu (štirikrat) in v družbenih dejavnostih (šest). V prekinitev dela je bilo lani udeleženih približno 0,8% vseh zaposlenih v Sloveniji. Večji prekinitvi po številu zaposlenih sta bili lani le dve (Železarna Ravne in Sava Kranj) in samo ena večja po trajanju (Megrad Ljubljana, TOZD Penobeton Vodice). 99% udeležencev v prekinitvah so delavci iz neposredne proizvodnje in v tem jih je nekaj nad 92% kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev. Nikdar v teh prekinitvah ni bila zajeta celotna delovna organizacija. Znana sta le dva primera, da je bilo v prekinitvi udeleženih več TOZD.

Presenetljivo je ob vsem tem, da zbrani podatki demantirajo domneve, da prihaja do prekinitev v glavnem tam, kjer imajo nizek osebni dohodek. Ponuja se čisto drugačna razlaga od te, na kakršno smo navedeni, da danes niso osebni dohodki med poglavitnimi vzroki za prekinitev, ampak so to predvsem kršitve samoupravnih pravic in slabi med-

sebojni odnosi in taki odnosi, ki bi samoupravljalce vaših radki reducirali na privesek k stroju, na sredstvo za delo. Tega anahronizma pa samoupravljalci ne prenesejo, in prav je tako.

Navedenoortditev potrjuje še ugotovitev, da je največ prekinitev v prvem tromesečju (zaključni računi) in v industrijskih središčih. Za lani pa imamo poleg sprejemanja zaključnih računov še posebnost, da so v tem času povsod sprejemali še samouprafne sporazume o delitvi. Prav ta načrtovana delitev marsikje ni bila soglasno sprejeta. Velikokrat tudi strokovne obrazložitve niso nakazale posledic. In če ni bilo še ustreznih obveščenosti, so se vsilili nesporazumi, s tem pa napetosti in spet različne govore in konflikti, njihova skrajna oblika so seveda prekinitev z zahtevo, da sporne zadeve takoj razčistijo. Do tega je prihajalo zlasti tedaj, če so delavci zares dobili nižje osebne dohodke od pričakovanih. Velikokrat so delavci šli in prekinitev tudi zato, ker se niso strinjali z enostavnim linearnim

povečevanjem osebnih dohodkov, saj je to povsem v nasprotju z njihovo staro zahtevo, naj se uveljavi zdravo nagrajevanje po delu in resnični prispevnosti združenemu delu. Neurejena udeležba v delitvi je seveda nemalokrat izsilila nejevoljo in celo slabe odnose med TOZD, kjer so zaradi tega nastale ob nespremenjenem delovnem učinku očitne razlike v osebnih dohodkih, saj kar povsod jemljejo osebni dohodek kot osnovno merilo za primerjavo. Nekaj prekinitev dela je bilo tudi na račun previsoko zastavljenih nirm ali zaradi neuslišanih zahtev, in morda tudi zaradi neizpolnjevanja samoupravno sprejetih dogovorov, za izboljšanje delovnih pogojev.

Kamni spotike, ki privedejo do teh prekinitev ali bolje rečeno do izsiljenih sestankov med delom, so morda res v tem, da zakon o združenem delu natančno ureja vprašanja, zaradi katerih je prihajalo do napetosti in do prekinitev, toda zadeve niso skoraj nikjer konkretizirane v samoupravnih aktih OZD in

TOZD. Marsikje nimajo niti dogovorov ne določil o tem, kako npr. ravnati v situacijah, ko pride do prekinitev dela.

Po navedenem in po tem, da se vprašanje ostrine teh konfliktov oziroma prekinitev dela ni pokazalo kot problem, ki ga ni mogoče rešiti z dogovori, se zdi, da bi naše prekinitive zaslužile več razlage v tem smislu, da so prej kazalci demokratičnosti kot pa kakšen patološki pojav. Zgodovina delavskega razreda nas dobro pouči, da so bili edino avtoritarni režimi na videz brezkonfliktni sistemi. Naše samoupravljanje pa se ne preneha še kar naprej in naprej krepi, dopolnjuje in izpopolnjuje in to med drugim pomeni, da se tudi ljudje zavedajo svojega položaja in zato tudi vedno bolj hočejo biti poučeni o vsem, kar zadeva njihove primarne in sekundarne obveznosti, o njihovem delu in življenju, o vsej družbeni produkciji in reprodukciji — nekatrera teh vprašanj pač rešujejo kar po kratkem postopku.

LIDIJA MOHAR

Nov sekretar republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije

Prav je, da vemo, kdo so naši predstavniki v sindikatu panoge, zato vam danes predstavljamo sekretarja RO SGDS Štefana Praznika.

— **Katero so poglavitne naloge sindikata gradbenih delavcev?**

Za sindikate gradbenih delavcev Slovenije predstavljajo vodilo dela sklepi XI. kongresa SKJ ter sklepi kongresov sindikatov Slovenije in Jugoslavije, ki so povsem jasno usmerili prizadevanja v ključna področja za uspešen razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov oz. za nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične družbe. V teh sklepih se jasno zrcali aktivnost in vloga tako posameznika kot nas vseh. Prav zato nam je bilo mogoče opredeliti področja naše aktivnosti, pri čemer moramo omeniti tudi velik pomen izkušenj iz dosedanjega delovanja republiškega odbora.

Res je, da ko se takole srečujemo z vsakodnevno problematiko v gradbeništvu kot celoti ali pa posamezne sredine TOZD ugotovimo, da je problemov veliko, kajti reševanje enih včasih povzroča druge lažje oblike, prav zato je pomembno opredeliti, katere naloge so prednostne v določenem času in razmerah.

V tem pogledu smo v RS ZSS opredelili nekako štiri področja nalog, in sicer:

- samoupravna organiziranost združenega dela
- gospodarjenje
- oblikovanje in uresničevanje izhodišč o ustvarjanju in delitvi dohodka
- razvijanje delovnih in življenjskih pogojev, s posebnim oziroma na stanovanjsko problematiko.

Omenjeno področje seveda v celoti zadevajo tudi gradbeništvu.

Tako v programu sindikata gradbenih delavcev zasledimo naslednja področja dela:

- samoupravno organiziranost
- družbeno ekonomski odnosi
- življenjski in delovni pogoji
- naloge na področju medrepubliškega in mednarodnega sodelovanja.

— **Kje pa bo republiški odbor še zastavljal vse svoje moči?**

»V okviru tega mislim, da so prav gotovo zelo pomembna vprašanja

uresničevanja samoupravljanja v dislociranih obratih, na gradbiščih izven naših meja, nadalje tudi dohodkovna povezanost in še posebno vprašanja ustvarjanja in delitve dohodka. Prav pri tem se bomo mogli odločneje usmeriti v dograjevanje sistema vrednotenja dela, predvsem še v pogledu mesta fizičnega dela.

Življenjski in delovni pogoji so še premalo prisotni kot pogoj ter so bolj izraženi kot želja, sindikati moramo biti bolj prisotni in odločnejsi v iskanju ter uresničevanju možnih rešitev. Dejstvo je, da se vse premalo zavedamo vloge človeka v procesu ustvarjanja, zato čisto še vedno niso življenjski in delovni pogoji dovolj zavezujoča planska kategorija proizvodnje. Stanovanjska problematika je lahko obravnavana kot splet posameznih dejavnosti, vendar pa je za gradbeništvu še posebej pomembna.

Seveda pa s tem še zdaleč niso izčrpane naloge, ki se jih lotevamo.

Nadaljevanje na 22. strani

Kadrovska politika ne more biti mrtva črka na papirju

Ob razpravi o smernicah in temeljih kadrovske politike v GIP Gradisu

Delavci, ki se v Gradisu strokovno ukvarjajo s kadrovsko politiko, vzgojo in izobraževanjem, zdravstvenim in socialnim varstvom, nagrajevanjem, informiranjem in drugimi dejavnostmi na področju zadovoljevanja vseh potreb delavcev, že dalj časa razmišljajo, kako lastno organizacijo dela dvigniti na višji nivo. Kako družbeno politične organizacije, poslovodne in ostale strokovne delavce, ki posredno ali neposredno vplivajo na aktivnost kadrovske politike vzpodbuditi k razmišljanju, ali smo dovolj storili za vsestranski razvoj zaposlenih delavcev, ali smo povsod dosledno uveljavljali socialistično moralne vrednote ter si prizadevali, da bo vsakdo opravljal dela in naloge, ki so primerne njegovi strokovni usposobljenosti ter z delom pridobljeni delovni zmognosti in uspehom pri delu. Med te naloge štejemo tudi sprejem in počutje mladih delavcev, ustvarjanje dobrih medsebojnih odnosov, analiziranje fluktuacije itd. ter kako povezati kadrovsko politiko v okviru delovne organizacije.

V ta namen je kadrovsko socialna služba podjetja, ob upoštevanju resolucije VIII. kongresa ZKS, družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SRS ter družbenega dogovora občinskih skupščin sestavila predlog smernic o temeljih kadrovske politike v GIP Gradisu. O tem so razpravljali tudi kadroviki in ostali strokovni delavci na zadnjem posvetu v Mariboru. Predlog smernic o temeljih kadrovske politike je bil dan v razpravo vsem TOZD.

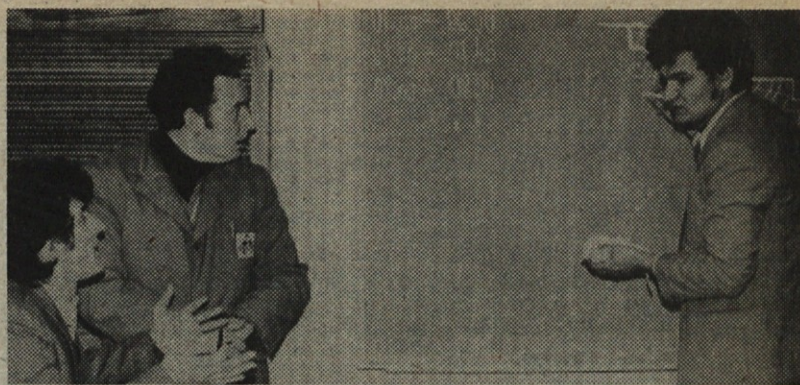
Smernice o temeljih kadrovske politike v GIP Gradisu vsebujejo v glavnem najpomembnejše naloge kadrovskih delavcev in strokovnih služb, planiranje in zaposlovanje delavcev, vodenje kadrovske politike, izobraževanje in podobno.

Posebna pozornost je posvečena mlajšini pa tudi starejšim delavcem. Z določilom 17. člena je zagotovljena socialna varnost starejšim delavcem (ženske nad 50, moški nad 55 let) ki ne morejo več uspešno opravljati svojih nalog, na katera so bili razporejeni in sicer tako, da jim TOZD zagotavljajo enak osebni dohodek, kot so ga imeli pred razporeditvijo na manj zahtevno delo, ob upoštevanju meril in kriterijev minulega dela.

Tudi delavci, ki so delali kot poslovodni ali vodilni delavci in niso bili ponovno imenovani na opravljanje istih del in nalog, oziroma so odgovorne naloge prepustili mlajšim članom, imajo pravico do enakega osebnega dohodka, kot so ga imeli poprej, če so svoje naloge vsekozi vestno izvrševali. Tudi za njih veljajo merila in kriteriji minulega dela, ki jih bomo morali v bodoče bolj, kot doslej upoštevati.

Vsak predlog, pravilnik ali napisan organizacijski projekt pa je seveda mrtvo gradivo, dokler mu s svojo zavestno aktivnostjo ne dajo življenja vsi delavci Gradisa. Zato priporočamo, da osnutek smernic o temeljih kadrovske politike v Gradisu temeljito preštudirate in s predlogi dopolnite, kajti kadrovska politika ne more biti mrtva črka na Papirju.

LOJZE ČEPUŠ

Tečajniki na izpitu

V znanju je moč

V prostorih samskega doma v Mariboru so bili zaključni izpiti tečajnikov za pridobitev polkvalifikacije.

Štiritedenskega seminarja se je udeležilo 18 delavcev, od tega 7 tesarjev ter 11 zidarjev. Prisostvoval sem delu izpita in lahko rečem, da je bilo prikazano znanje na solidni višini. Pri predmetu »gradbeni elementi« sta izpraševala inštruktorja Koren Zlatko ter Jovičević Sičo, v komisiji pa je bil tudi Vrečko Franc, gr. ing. Poleg omenjenega predmeta so tečajniki prisostvovali še nasled-

njim predavanjem:

strokovno računstvo, HTV, gradivo, tehniško risanje ter organizacijo podjetja.

V razgovoru s tov. Zorcem sem izvedel, da je velika večina tečajnikov z vso resnostjo pristopila k polaganju izpitov in temu primerni so bili tudi rezultati.

Novopečeni zidarji in tesarji se bodo že jutri vključili v delo, ter s ponosom nosili na svojih delovnih oblekah napis — GRADIS.

ŠTROF

Le delno uresničene želje

Želja ali nujnost, o tem je konferenca OOOZS v GIP Gradisu izpred nakaj mesecev zavzela stališča ter v marcu 1979 skupno s Centrom za izobraževanje sklicala vse predstavnike naših TOZD in DS SS — telefoniste, torej tiste predstavnike s katerimi imamo vsi uporabniki telefonov najtesnejše stike, pa čeprav samo po izgovorjenih besedah nekje na drugi strani. »Da, tukaj Gradis! Izvolite..... moment prosim, vezem!«

Res je, zveza je bila vzpostavljena in prav ta zveza je bila osnova za nujnost zblizanja in medsebojnega osebnega spoznanstva telefonistov, ter istočasno izmenjava izkušenj in težav v njihovem vsakdanjem delu.

Pa še res je, da ne gre brez težav pri vsem tem, kar smo ugotovili na samem začetku, namreč vsi v pričakovanju in poprejšnjih zagotovilih, da se zberemo telefonisti vsoljnega Gradisa in se spoznamo. Spoznali smo se le v manjšini — telefonisti TOZD Koper, TOZD SPO, TOZD Celje, TOZD NG Maribor, TOZD GE Maribor ter DS SS, skupno 8 pd 18 telefonistov, kolikor nas je Kje ste bili ostali? Ali ne sodite v naše vrste? Ali vam je bila sobota dne 24.3.1979 tako dragocena, da niste čutili potrebe za srečanje na Pohorju, ko na ste to sami želeli?

Vendar je to srečanje imelo dvojni pomen: Prvi je bil strokovni del, ki je bil poverjen PTT Ljubljana (predaval je Karner Vinko PTT Maribor z naslednjo vsebino:

— Vloga in naloge telefonistov kot najširšem mediju komunikacije, vzpostavitev zvez, vključevanje v PTT omrežje na področju republike in celotnem področju države, vključevanje in pomen delovanja mednarodnih telefonskih tranzitnih central.

— Vrste in zmogljivosti posameznih central, napake in njih odklanjanje, ter pri tem ugotavljanje pomembnosti in zmogljivosti pomembnih vodov in preobtežba njih, istočasno ob premajhni izkoriščenosti teleprinterjev.

— Seznanjeni smo bili z akcijo SZDL in PTT omrežja TELEFON v vsako vas«, istočasno pa izgradnjo PTT omrežja ob jugoslovansko-avstrijski meji s pomočjo pripadnikov in sredstev JNA.

Razložen je bil srednjeročni program razvoja PTT omrežja v Sloveniji, kateri med drugim zajema informacijski sistem, računalniško obdelavo podatkov in informacij, avtomatsko bujenje (za tiste, ki trdno spijo) in še nešteto novosti, vendar bo program uresničen le v

okviru sredstev, ki bodo zbrana v ta namen.

V drugem delu oziroma namenu tega srečanja smo se soočili s težavami, katere nas spremljajo ob vsakodnevnem delu z Vami, dragi uporabniki telefonov, ter ugotovili: da nimamo povsod enakih pogojev za delo; pri tem gre za zastarelost posameznih telefonskih naprav, preobremenjenost telefonskih linij, posebej na relaciji Ljubljana — Maribor. Največja težava pri tem je v TOZD Kovinski obrati Maribor, saj ima komaj dve liniji, ki nikakor ne zadoščata za normalno telefonsko zvezo.

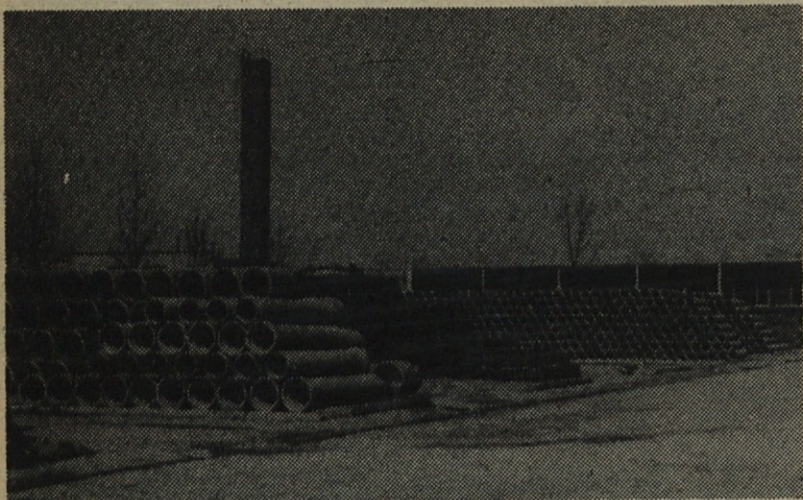
— težave nastopajo ob morebitni zamenjavi telefonistov (malica ipd) v nekaterih TOZD

— nagrajevanje po rezultatih dela, ob tem vprašanje normativov za njihovo delo

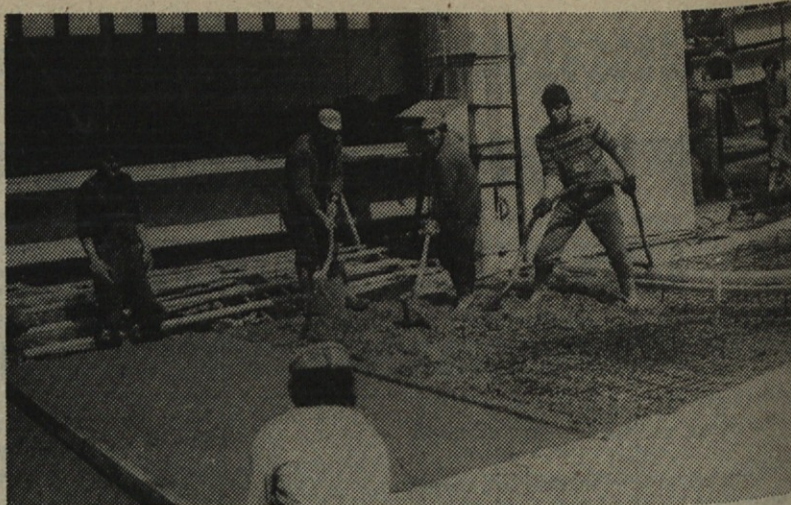
— razvrščenost v delokroge za ista opravila telefonista, od 8. do 14. razreda (razen izjemnih primerov — administrativnih opravil) ipd.

— (ne)informiranost teh delavcev je premajhna z ozirom na samostojna opravila — stalno biti pri zvezi, udeležbe na sestankih in zborihih pa so otežkočene

Nadaljevanje na 22. strani

Dnevne zaloge cevi na OGP

Na novi ploščadi za izdelavo nosilcev in primarcev se dela s polno paro

V letu 1979 nadaljujejo z dobrim poslovanjem

Obrat gradbenih polizdelkov iz Ljubljane je eden tistih naših tozgov, ki so lansko leto uspešno zaključili in presegli planirani celotni prihodek za 15 %. Kako so to dosegli in s kakšnimi problemi so se pri tem gospodarjenju srečali, nam je povedal direktor TOZD Vlado Osolnik naslednje:

Ali lahko predstavite vaše gospodarjenje lani z nekaj številkami?

»Precej smo presegli vrednosti iz predhodnega leta in tudi planirane vrednosti. Vrednost proizvodnje se je povečala za 36 % in je za 14 % nad planirano. Celotni prihodek je večji za 30 % in presega planiranega za 15 %. Doseženi dohodek je zrastel za 28 %, ekonomičnost poslovanja pa ostaja na nivoju prejšnjega leta. Realna produktivnost je večja za 21 %. Kazalniki so torej dobri, najpomembnejši kazalnik D_{ph} je 60,84 din in je nad povprečjem obratov.

Če menimo, da smo dosegli nadpovprečne uspehe, moramo poudariti, da so delovne razmere težavne, sploh niso idealne.

Kakšni pa so bili pri tem vaši problemi?

»Imamo premalo proizvodnih prostorov, stare hale so že odslužile tako po razsežnosti kot po zanesljivosti nosilne konstrukcije. Transportiranje izdelkov od proizvodnih ploščadi do deponije ne ustreza več. Na gradbiščih nam pri montaži »VELO« elementov manjkajo ustrezna avtodvigala. Manjka vsaj še eno transportno sredstvo za daljše tovore, kakršno je na primer »BIL-LIG«. Ovirajo nas nočne vožnje, kadar ne dobimo dovoljenja za dnevne vožnje, ker se montaža ne

more ekonomično organizirati niti vozila niso izkoriščena, če morajo natovorjena čakati do jutra. Potrebujemo še nove kvalificirane strojnike, betonere, montažerje, kvalificirane delavce za prenapeti beton ter pri montaži najmanj enega strojnega inženirja s strokovnim izpitom.

Investicije v nove prostore so najbrž nujne?

»Po dvehletnih pripravah za lokacijsko in projektno dokumentacijo smo končno tik pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. Kreditni odbor Beograjske banke bo prav kmalu sklepal o sredstvih, za katera že eno leto tako rekoč čakamo »v vrsti«. Pričakujemo približno petdesetodstotno pomoč, ki bo naša že vložena sredstva in bodoča vložena sredstva povečala na približno investicijo 65 do 70 milijonov v letošnjem letu. Vendar je to šele prva faza rekonstrukcije obrata, ki obsega novo proizvodno halo »H« za VELO prenapet elemente, žerjavno progo s portalnim dvigalom na deponiji, zaklonišče za 114 oseb, ureditev notranje in zunanje hidrantne mreže in skladišče s črpalko za goriva in maziva. Vse te objekte moramo zagotoviti ne samo zaradi proizvodnje, ki se mora postopoma v celoti preseliti z zunanjih ploščadi v pokrite oziroma zanrte objekte.

temveč tudi na zahteve inšpekcij, ki brezpogojno zahtevajo celotno ureditev za potrebe protipožarnega varstva, narodne obrambe in ekologije. V drugi fazi bodo nove tri proizvodne hale in akumulatorska postaja za napajanje transportnih sredstev, ki bodo v prihodnje predvsem na električni pogon. V novih halah bomo postopoma uvajali nove izdelke za program stanovanjske gradnje, kmetijske gradnje in ekološke sfere.

Ali boste uvedli v proizvodnjo kakšne nove izdelke?

»Sedaj proizvajamo približno polovico polizdelkov, ki se vgrajujejo pri stanovanjski in komunalni gradnji in polovico prenapetih nosilcev za industrijsko in podobno gradnjo z večjimi razponi. Predvidevamo, da se bo prej ali slej zmanjšala izgradnja industrijskih objektov, čeprav moramo ugotoviti, da je trenutno povpraševanje po VELO tehnologiji stalno v rasti in da ne moremo pravočasno zadovoljiti vseh naročnikov, ker je proizvodna zmogljivost omejena. Vseeno je normalno, da temu ne bo večno tako in moramo misliti na kvalitetnejšo in pestrejšo vključitev v stanovanjsko gradnjo in v gradnjo pri drugih panogah, na primer v kmetijstvo ali v vse vrste potreb, ki jih zahteva varstvo okolja. Za usklajevanje vseh teh vprašanj za tehnološke, projektne in vsebinske odločitve smo se odločili zasnovati svojo razvojno enoto, ki naj bi od teoretske zasnove do praktične preizkušnje stalno nadzorovala obsto-

ječ proizvodni program in ga dopolnjevala z novimi pobudami, korekturami, proizvodi, ambicijami in tako dalje. Prav gotovo imamo zaradi naših izkušenj v tehnologiji prenapetega betona in lahkih elementov zanimive možnosti za enakovrnostno vključitev v sodelovanje ali v samostojno stanovanjsko gradnjo. Prav gotovo drži tudi to, da naš čas rabi nove stanovanjske rešitve, ki bi hitro omogočile streho nad glavo. Stanovanjska gradnja v Ljubljani in okolici občutno zaostaja za planirano. O teh vidikih se pogovarjamo tudi s Stanovanjsko komunalno banko, vendar predvsem za financiranje širitve gramoznice v Obrijač, ki je popolnoma izčrpana. Dokazujemo, da zaradi pomanjkanja te osnovne surovine oziroma zaradi pomanjkanja naših polizdelkov lahko ogrozimo gradnjo najmanj 1500 stanovanj v Ljubljani in okolici.

In kako bo z gramozom v bodoče?

»V omenjeni naši gramoznici bo zalog za največ pet let. Potem bi z gramozom iz skupnega vlaganja v Stanežiče premostili obdobje, dokler ne bo novi program v okolico Grosuplja popolno zaživel.

Kaj pa je z nagrajevanjem delavcev?

»Naša želja je, in mislim, da ne samo naša, da mora biti v redu izvršeno in dobro organizirano delo tudi ustrezno nagrajevano. O kvaliteti in o boljši organizaciji bi morali naj-

manj toliko diskutirati kot o plačah. Toda hočeš nočeš prevladujejo diskusije o plačah. Menim, da bi v DO Gradis morali prilagoditi plačilne razrede v korist kvalificiranih delavcev.»

Ali bodo načrtovane investicije vplivale na osebne dohodke?

»V negativnem smislu ne bodo, ker so pripravljeni natančni investicijski programi, ki dokazujejo, da investicije ne bodo bremenile osebnih dohodkov. Vplivale bodo v pozitivnem smislu, ker bo produktivnost zrastle zaradi boljših delovnih pogojev, boljše strojne in transportne opreme in boljše organizacije dela, v kateri je danes še mnogo neizkoriščenih možnosti. Gradnja bo hitro potekala, oprema je že naročena, tako da bodo letos investicije praktično končane in bomo v drugem letu ustvarjali v neprimerno boljših pogojih. Menim, da mora vse to direktno in indirektno ugodno vplivati tudi na osebne dohodke.«

Za prevoz daljših tovorov nad 20 m kot so npr. Y nosilci bi na OGP rabili vsaj še eno transportno vozilo

Sindikata na OGP je aktiven

NA OGP je OOS tudi v letu 1978 zelo aktivno delovala. O delovanju sindikata smo se pogovarjali s tovarškim Ivanom ŠKULJEM, sekretarjem IO OOS.

Katere so bile osnovne naloge sindikata v preteklem letu?

»Glavna naloga sindikata v lanskem letu je bila uresničevanje zakonov o združenem delu. Ta aktivnost je temeljila predvsem na tistih nalogah, ki pomenijo nadaljnje spreminjanje položaja delovnega človeka, kar zadeva pogoje in rezultate njegovega dela.

Drugo področje delovanja je bilo nagrajevanje po delu oziroma rezul-

tatih dela. Cilj sindikata je bil, da se zaščiti delavec. Predvsem, da ne bi padli realni osebni dohodki. To smo dokaj uspešno opravili, saj so povprečni osebni dohodki iz leta 1977, ko so znašali 4.630,00, narasli v lanskem letu na 5.625,00 dinarjev.

Tretje področje delovanja so bila prizadevanja za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev zaposlenih. Tako smo delali dve prosti soboti za asfaltiranje cestišč v TOZD, vselili smo se v nove garderobe. Tekoče smo spremljali tudi reševanje stanovanjske problematike.

Prizadevali smo si tudi vseskozi, da bi zmanjšali nesreče pri delu in da

bi izboljšali pogoje dela. S preventivnimi pregledi smo skušali zavarovati delavce.

Nadaljevali smo že leta 1975 začeto akcijo na področju stabilizacije.

Na katerih področjih ste še aktivno delovali v letu 1978?

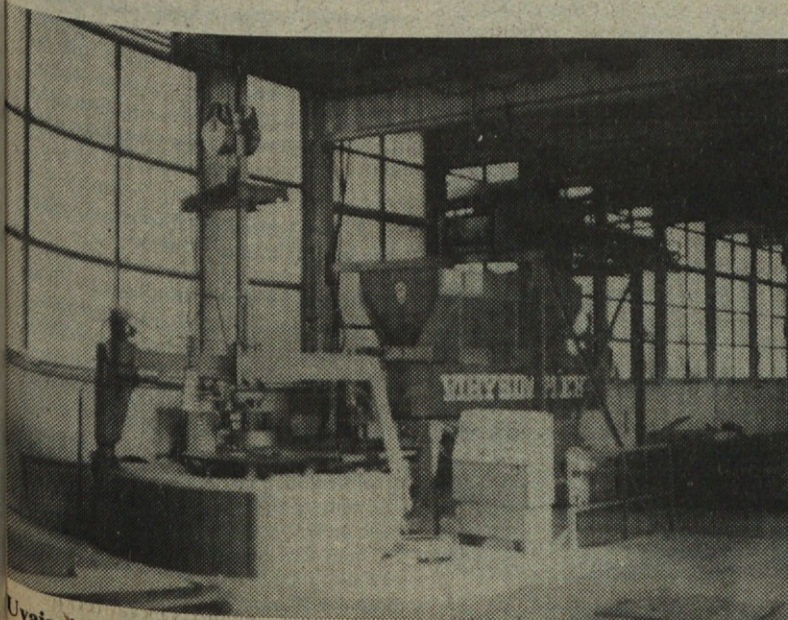
»Dvakrat smo izvedli uspešno krivodajsko akcijo. Kulturna komisija pri OOS je uspešno izvedla jubilejno proslavo dneva OGP in organizirala sindikalni izlet. V sodelovanju s kadrovske službo smo organizirali okrevanje 12 članov kolektiva. Uspešno smo organizirali nabavo

kurjave in ozimnice. Pomemben je bil delež dotacije k nabavi ozimnice.«

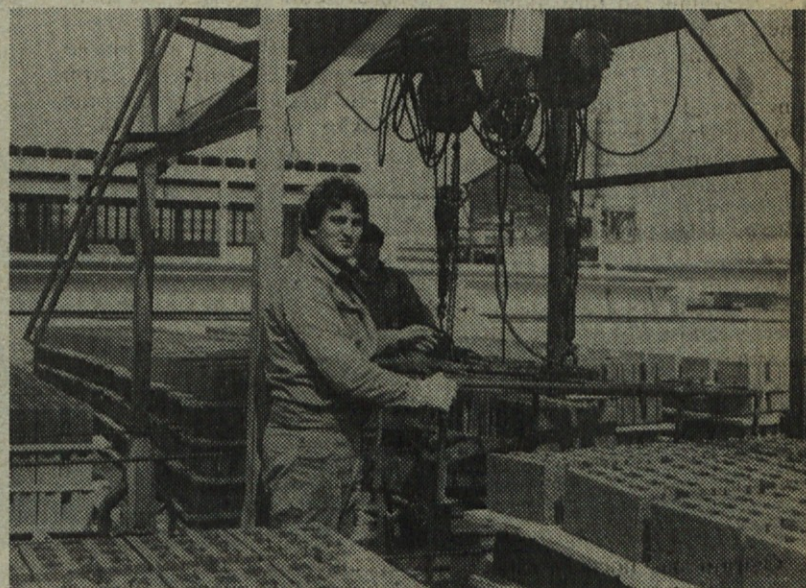
Kakšne naloge si je OOS zadala za letošnje leto?

»V letošnjem letu bomo nadaljevali z vsemi akcijami, ki smo jih imeli v lanskem letu, predvsem pa na področju zakona o združenem delu, samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov, uresničevanja akcije stabilizacijskega programa, skrbeli bomo tudi za osebni in družbeni standard delavcev, za šport in rekreacijo in vsa ostala tekoča opravila, ki sodijo v pristojnost sindikata.«

cp

Uvajanje v delo novega stroja za izdelavo daljših cevi

Tudi izdelava betonskih blokov ne zaostaja

Iz strojno prometnega obrata

LETOS BO BOLJŠE

»Leto 1978 ni bilo najbolj ugodno za našo temeljno organizacijo SPO,« je povedal gospodarsko-financijski pomočnik direktorja TOZD SPO tovariš FRANC SKUBIC, in nadaljeval: »Na takšno situacijo je vplivalo več dejavnikov. V letu 1978 smo se srečevali z zelo razdrobljenimi gradbišči. Ta razdrobljenost objektov je zahtevala določene organizacijske posege. Številnejši so bili premiki mehanizacije in delovne sile, kar je imelo za posledico upadanje števila učinkovitih ur. Kajti ni vseeno, če en stroj premaknemo petkrat ali pa dvajsetkrat letno. Tudi vsa potrebna dokumentacija je v takem primeru številnejša.

Lani smo dela prevzemali v dokaj zaostrenih tržnih pogojih. Precej del smo prevzemali v hudi konkurenci s privatniki, ki so cenejši zaradi manjših obveznosti napram družbi, tako da smo včasih tudi sami bili prisiljeni popuščati pri ceni naših uslug. Posledica tega je, da se je celotni prihodek povečal za 22 %, stroški za 19 %, dohodek za 22 %, obveznosti iz dohodka za 27 % in čisti dohodek za 16 %. To pomeni, da je ekonomičnost poslovanja v rahlem izboljšanju, produktivnost pa je nižja za 2 %, kar pa je za nas slabo.«

Nezadostna mehanoopremljenost

Kaj je še dodatno vplivalo na slabše poslovanje v lanskem letu?

»Mehanoopremljenost je tudi v lanskem letu bila nezadostna,« je pojasnil tehnični pomočnik direktorja tovariš Vincenc GARTNER. »Nekaterih vrst strojev in vozil je primanjkovalo skozi vse leto. Predvsem mislim na avtomešalce, avtožerjave, betonske črpalke itd. Zato smo se občasno posluževali uslug drugih podjetij, ki so nam posojala tudi 40 do 50 tovornjakov naenkrat. Do takšnega pomanjkanja vozil in strojev je prišlo zato, ker na ravni Gradisa ni prišlo do združevanja sredstev za nakup takih strojev, niti ni bil izdelan širši plan investicij za daljše obdobje. Naša lastna sredstva, ob tej stopnji inflacije kot jo imamo danes, včasih zadoščajo le za enostavno reprodukcijo. Če naj bi SPO bil nekakšna hrbtenica Gradisa, potem bi se morali manj mačehovsko obnašati do njega. V letu 1978 se nam je dogajalo, da smo zaradi investicij še iz leta 1977 potrebovali precejšnje interne kredite, katere smo plačevali po 10-odstotni obrestni meri. Te obresti smo potem vkalkulirali v ceno naših uslug, s tem je le-ta narastla, zmanjšala pa se je naša konkurenčna sposobnost.«

Kakšne probleme ste imeli pri vzdrževanju strojev?

»Vzdrževanje strojev nas vsako leto veliko stane. V lanskem letu smo samo za vzdrževanje strojev in avtomobilov porabili nad 40 milijono

nov dinarjev. Starostna struktura naših strojev in vozil je zelo slaba. Prav zaradi starih strojev moramo vsako leto odšteti velike zneske za vzdrževanje. V letu 1978 je vzdrževanje strojev in nabava novih predstavljala 44 % obračunane amortizacije.

Tudi okoli remonta se še vedno vlečejo stari problemi. Problem ni rešen znotraj Gradisa s Kovinskimi obrati niti z zunanjimi podjetji, kjer so zaradi njihove prezavzetosti roki popravila strojev izredno dolgi.«

Tipiziranost strojev in vozil je minimalna. Zakaj je prišlo do takšne situacije?

»Zaradi stanja na tržišču — potrebna so uvozna dovoljenja, s katerimi so velike težave — je tipiziranost naših vozil in strojev z vsakim dnem vse manjša,« je razložil tovariš Gartner. »Zato ne moremo kupovati stroje in vozila tako, da bi imeli čim manj tipov, temveč smo srečni, da sploh kaj dobimo. Tako veliko število različnih tipov strojev in vozil je povezano z drugim problemom. Problemom rezervnih delov, drobnega inventarja in gum, ki jih moramo imeti na zalogi za vse te tipe strojev. Tako smo na koncu lanskega leta imeli na zalogi kar za 25.797.000 dinarjev rezervnih delov.«

Korak naprej pri avtomatski obdelavi podatkov

Kaj ste storili, da bi še bolj vpeljali avtomatsko obdelavo podatkov?

»V letu 1978 je bil storjen velik korak naprej v avtomatski izdelavi podatkov,« je pojasnil tovariš Skubic. Precej stvari smo preuredili, da pa se danih možnosti nismo dovolj posluževali, je krivo predvsem pomanjkanje kadrov na tem področju. V prvih letošnjih mesecih se je ta stvar bistveno popravila.

Do sedaj je bil SPO pri avtomatski obdelavi podatkov zelo odvisen od DSSS. Ker stvari niso tekle dovolj ažurno in ker je bilo veliko problemov na tej relaciji, smo se odločili za nakup lastnega luknjalnega stroja, ki je 23. marca predan v uporabo. Dobili smo tudi luknjačico, ki bo delala na tem stroju, in koordinatorka AOP med SPO in DSSS, tako da bo vsa dokumentacija narejena pri nas na SPO. S tem bomo dosegli večjo ažurnost fakturiranja.«

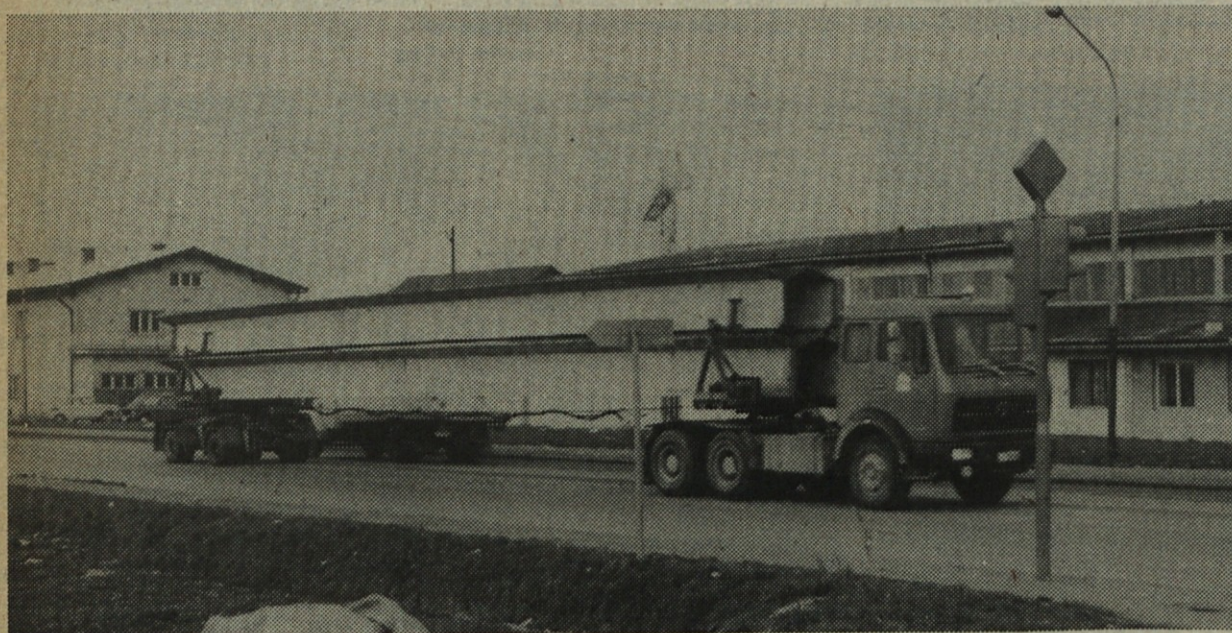
Kako pa ste reševali probleme kadrov v lanskem letu?

»V lanskem letu nismo uspeli omiliti pomanjkanje določenih kadrov in služb,« je dejal tovariš Skubic. »Primanjkoval je predvsem tisti kader, ki naj bi spremljal delo naše mehanizacije po terenu, ki bi obdeloval tehnično-komercialno plat našega poslovanja in kader, ki bi prevzemal dela, sklepal pogodbe itd. Večino tega dela naredi sedaj naš direktor tovariš Brglez s pomočniki, kar seveda predstavlja obremenitev za vse in zaradi tega nekoliko trpi tudi njihovo redno delo.«

Ali ste v lanskem letu uspeli omejiti število nadur v SPO?

»V letu 1978 napram letu 1977 je bilo doseženo za 9 % učinkovitih ur več, nadur za 2,1 % in vseh ur v SPO za 8,8 % več. To pomeni, da je tendenca rasti nadur v upadanju, kar je tudi v skladu z dogovorjenimi merili. Ta padec števila nadur je še vedno premajhen, zato bomo tudi v letošnjem letu skušali situacijo popraviti.«

Poglejmo še ostale indikatorje, ki nam bodo še bolj razsvetlili poslovanje SPO v lanskem letu.

Prevozi izredno dolgih tovorov so dodatna obremenitev za voznike SPO. Na sliki: prevoz 20 m dolgih Y nosilcev za LTH v Škofji Loki

Družbeni standard v SPO

Ko govorimo o standardu delavcev, imamo v mislih predvsem osebni in družbeni standard. Tokrat bomo več prostora posvetili slednjemu oziroma družbenemu standardu v SPO. Pogovor je stekel s tovariščo Marino ZAVIRŠEK, vodjo kadrovske-socialne službe.

Kako v SPO rešujete stanovanjske probleme samskih delavcev, kako pa delavcev z družinami?

»Naša temeljna organizacija nima lastnih samskih domov, zato prebivajo naši delavci v samskih domovih naših ljubljanskih TOZD. Takoj moram pripomniti, da je le manjši del naših delavcev v Ljubljani, ostali pa so na terenu. In prav s preskrbno terenskih delavcev imamo največ težav. Te težave izvirajo iz neurejenih odnosov med SPO in ostalimi Gradisovimi TOZD. Naši delavci zelo težko dobijo prenočišča, prav tako tudi prehrano pri TOZD, v katere pridejo delati. Izjeme so le nekatere TOZD. V večini ostalih primerov si morajo sami preskrbeti prehrano in prenočišče. Tako smo na primer morali v Mariboru postaviti 4 stanovanjske kontejnerje za naše delavce, ker niso mogli več stanovati v samskem domu na Studenčih. Ker pa imamo v Mariboru 120 delavcev, je ta problem toliko bolj pereč. Našim delavcem, ki delajo in stanujejo v kamnolomu na Črnem kalu, smo kupili televizijo.

Reševanje stanovanjskih problemov delavcev z družinami pa je še vedno hud problem za našo organizacijo. Pomanjkanje stanovanj, kakršno je danes v Ljubljani in Sloveniji, občutimo tudi mi. Do stanovanja težko pridemo četudi imamo sredstva. V lanskem letu smo dvignili stopnjo stanovanjskega prispevka iz 6 na 9 odstotkov, kar nam je omogočilo nakup 14 stanovanj. Ta stanovanja bodo vseljena do konca 1980. leta. Pri reševanju stanovanjskih problemov pri nas dajemo poudarek individualni gradnji, ki jo stimuliramo z dajanjem kreditov. Na drugem mestu je sofinanciranje in šele na zadnjem dodeljevanje družbenih stanovanj. Mišljenja smo, da vsak zaposleni mora tudi sam nekaj prispevati k reševanju svojega stanovanjskega problema, ne pa da samo čaka na pomoč družbe.

Koliko nerešenih stanovanjskih prošelj trenutno imate?

»Trenutno imamo 70 stanovanjskih prošelj nerešenih in še 29 prošelj za odobritev dodatnih kreditov za individualno gradnjo. Od tega števila prošelj jih je 37 vloženo v letošnjem letu. Število teh prošelj bi lahko bilo manjše, če bi se zaposleni sami več angažirali. Vendar je večina še vedno pripravljena čakati

tudi dalj časa, ne da bi tudi sami vložili določena sredstva v reševanje lastnega stanovanjskega problema.«

Kako pa dodeljujete kadrovska stanovanja?

»Letos smo namenili kupiti dve kadrovske stanovanji. Takšna stanovanja dodeljujemo strokovnjakom, ki jih nujno rabimo. Pred kratkim smo dobili res dobrega strokovnjaka za avto-dvigala. Ker nam je njegova pomoč nujno potrebna, smo mu dodelili eno tako kadrovske stanovanje. Ko že govorimo o stanovanjih, moram omeniti tudi to, da smo bolj zavzeto začeli delati na akciji organiziranja združne gradnje. Sedaj nekako potekajo razgovori na Skupščini občine Moste-Polje o pridobivanju zemljišča za izgradnjo individualnih stanovanj v obliki združne gradnje.«

Kako imate urejeno prehrano v SPO?

»V naši delavski menzi imamo organizirano toplo malico, ki jo ne pripravljamo sami, ampak jo k nam vozijo iz Viatorjeve restavracije. Ta topli obrok dobijo seveda delavci, ki so v Ljubljani. Večina delavcev, ki pa je na terenu, ima s prehrano veliko težave. Zaradi narave dela so strojniki še v nekoliko težjem položaju od voznikov, kajti slednji se lahko ustavijo pri kakšni gostilni in pojedjo toplo malico, strojniki pa največkrat morajo biti kar ob suhi hrani. TOZD, za katere pridejo delati naši strojniki in vozniki, se dokaj mačehovsko obnašajo do njih, kot da ne bi bili vsi Gradisovci.«

Kakšne možnosti imajo vaši delavci za dopust?

»Našim delavcem je dana možnost letovanja v Gradisovih počitniških domovih v Ankaranu in Poreču. Kapacitete teh domov so premajhne za vse zaposlene v Gradisu. Zato nekateri delavci letujejo kar v lastni režiji, drugi pa, predvsem delavci iz drugih republik, letni dopust izkoristijo v domačem kraju za zidavo hiše in podobno.«

Ali ste aktivni tudi na športno-rekreativnem področju?

»Tudi pri organiziranju športne rekreacije je velika ovira terensko delo naših delavcev, ki so razdrobljeni po gradbiščih. Tisti, ki so v Ljubljani, imajo možnost športnega oziroma rekreativnega udejstvovanja, in sicer keljanja, streljanja, igranje šaha itd. Za ostale so te možnosti minimalne. Ne glede na to se udeležujemo različnih tekmovanj in seveda športnih iger Gradisa. Tako je naša ekipa na lanskim letnih gradisovih športnih igrah dosegla imeniten rezultat. Čeprav imamo najmanj možnosti za vadbo, smo v skupni razvrstitvi zmagali pred vsemi ostalimi TOZD.«

C. P.

Zaradi starosti so stroji pogosto v popravilu

	plan 1978 v 000 din	doseženo v 000 din	indeks
celotni prihodek	369.800	346.968	93,8
porabljena sredstva	152.300	156.335	102,6
dohodek	217.500	190.632	87,6
dajatve iz dohodka	87.661	90.073	102,8
čisti dohodek	126.949	100.559	79,2
osebni dohodki	69.633	64.725	93,0

Celoten prihodek je v lanskem letu ostal nedosežen, je pa bil blizu doseganja plana. Porabljena sredstva so prekoračila plan, le-to pa je imelo za posledico opazen padec dohodka. Dajatve iz dohodka so tudi večje od plana, tako da je čisti dohodek nižji od planiranega. To pa pomeni, da smo prekoračili sredstva za osebne dohodke in da čisti dohodek ni zadoščal za formiranje poslovnega sklada za lastne potrebe (obratna sredstva, nove naložbe itd.).

Kateri ukrepi bodo pomagali k boljšemu poslovanju v letošnjem letu in kakšen je vaš plan za leto 1979?

»Predvsem moramo izboljšati organiziranost poslovanja in pa dosežati večjo produktivnost. To sta dva osnovna ukrepa, ki bosta izboljšala naše poslovanje in omogočila doseganje zastavljenih ciljev.

Poleg že omenjenih dveh ukrepov kot tudi povečanje števila zaposlenih in dvig cen naših uslug upamo, da bomo dosegli plan v višini 50,3 milijonov dinarjev.«

Informiranje v SPO

Kako je v SPO urejen sistem informiranja delavcev?

»Problem informiranja je za nas zelo pereč. Izhaja pa že iz same narave našega dela. Večina delavcev je razsuta po vsej Sloveniji, nekaj jih je tudi v Črni gori, pa tudi v tujini, v Iraku. Pri informiranju se veliko po-

služujemo Gradisovega vestnika, ki ga vsak delavec dobi pri plači, vendar si vsi skupaj želimo, da bi v vsaki številki bilo napisano nekaj o naši TOZD. Poslužujemo se tudi oglasnih desk ter dajanja različnih obvestil v izplačilne kuverte.

Podoben problem je pri samoupravljanju. Velik problem je dobiti naše delavce iz različnih gradbišč po Sloveniji na sestanke delavskega sveta, delavske kontrole, sindikata in različnih delegacij. Zato bi ostale Gradisove TOZD morale imeti več razumevanja za naše delavce in jim omogočiti udeležbo na takšnih sejah. Težave so predvsem na tistih sestankih, na katerih je potrebna sklepčnost in še posebej na referendumih, ko se glasuje z glasovalnimi listki. V tem primeru gre naša ekipa po terenu, obišče vsa gradbišča in tako omogoči vsem delavcem izpolnjevanje njihove dolžnosti.«

Kako daleč ste prišli z nagrajevanjem po delu?

»Lansko leto je bila ustanovljena komisija za nagrajevanje, ki naj bi te stvari čimprej uredila. Vendar se člani komisije zaradi prezavzetosti s svojim rednim delom niso mogli popolnoma posvetiti temu problemu. Določene stvari so bile narejene, veliko dela pa nas še čaka tudi v letošnjem letu. Novi pravilnik o nagrajevanju bo narejen tako, da bo še povečal razliko med bolj in manj pridnimi delavci, tako da bi vsi bili nagrajevani resnično po rezultatih svojega dela.«

CVETO PAVLIN

Strojniki in vozniki niso brez problemov

Delo voznikov in strojnikov je naporno in odgovorno. Delati morajo na terenu in v vseh vremenskih pogojih. Ali dovolj skrbimo zanje? Preberimo, kaj o tem problemu menijo vozniki in strojniki sami:

Stanko TACER, strojnik buldožerist:

»Že deseto leto poteka od mojega prihoda v SPO. Sedaj delam na buldožerju D 7. Delo strojnika je terensko delo, ki pa je zelo težavno. Zadnji dve leti sem največ delal na urejanju slovenskih smučišč, kjer sem z buldožerjem pripravljajal smučarske terene. Tako sem s svojim buldožerjem prišel tudi na naše najvišje smučišče, na Kanin. Zadnjih nekaj mesecev sem delal na izkopu gradbene jame na ploščadi Borisa Kraigherja. Vendar bom v kratkem zopet moral na teren, in sicer v Radlje ob Dravi.

Pogoji dela so za strojnike zelo težki. Delamo po dežju in snegu. Prav zato menim, da bi morali bolj skrbeti za nas strojnike. Poraja mi se misel, da bi tudi za strojnike morali uvesti beneficirano delovno dobo, kajti delo v takih pogojih hitro naredi svoje.»

Boris GOLOB, voznik in strojnik na črpalkah za beton:

»Moje mnenje je, da strojniki, govoril bom predvsem v imenu strojnikov na črpalkah, nismo plačani tako kot bi morali biti, glede na količino in pogoje dela. Razen osebnih dohodkov so tudi dnevnice pri nas nižje kot pri drugih podjetjih.

Moti nas pa tudi to, da TOZD v katere prihajamo delati, niti najmanj ne skrbijo za nas, kakor za prenočišča, tako tudi za prehrano. Izjeme so le na nekaterih gradbiščih. Neverjetno je, da njihovi delavci dobijo malico ali kosilo, mi pa ne, kot da ne bi bili vsi Gradisovci. Za prenočišča je pa isto. Upravniki naših samskih domov so preveč »komot«. Včasih se zgodi, da enega delavca ni dalj časa v samskem domu, ker je na bolniškem dopustu, pa se upravnik ne bi toliko pobrigal,

da nas za ta čas na ta način preskrbi. Kajti mi večkrat betoniramo tudi pozno v noč in je iskanje prenočišča v tem času skoraj nemogoče. Zato bi predlagal, da se TOZD med seboj dogovorijo in ta, za nas boleč problem, čimprej uredijo.

Glede delovne obleke in čevljev smo strojniki na črpalkah za beton tudi v slabšem položaju od ostalih, ker se nam le-ta prej uniči in raztrga. Zato bi mi morali dobiti obleko in čevlje večkrat kot ostali.»

Primož GRINTAL, voznik vlačilca:

»Vozniki imamo podobne probleme kot strojniki, kajti naše delo je terensko delo. Zato je »šleparija« premalo plačana. Bil sem en mesec na terenu v Črni gori in moj zaslužek ni enak mojemu delu, če upoštevam enomesečno odsotnost od doma, da sem vlačilec vozil sam (po zakonu bi morala biti dva) in da sem vozil po tako slabih cestah, po kakršnih bi komaj peljal navaden tovornjak, kaj šele vlačilec. Zato menim, da bi morali imeti posebno komisijo, ki bi pred našim prihodom ugotovila, kakšne so vozne razmere na cestah, po katerih bomo vozili. Naše delo je

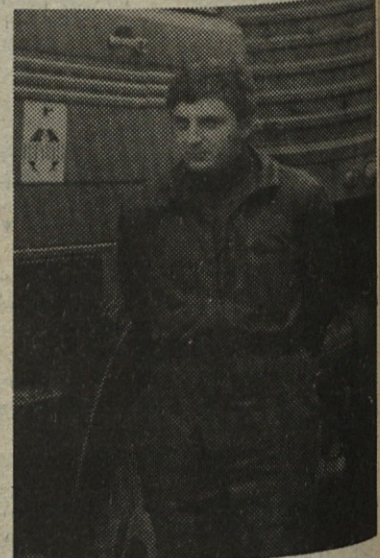
naporno in zelo odgovorno, saj vsak avto oz. stroj stane krepko čez 1.000.000 dinarjev ter bi zato moralo biti več plačano.«

Andrija LOPARIČ, strojnik na bagerju:

»Veliko stvari je še neurejenih za nas strojnike. Terensko delo je samo po sebi težko, ko pa tudi še nekatere druge stvari niso urejene, je še težje. Predvsem imam v mislih neurejene odnose med TOZD in SPO. Ko pridemo na določeno gradbišče, smo v večini primerov prepuščeni sami sebi. Sami se moramo znati za hrano in prenočišča. Ali bi ne bilo normalno, da tudi mi dobimo malico oziroma kosilo kot drugi delavci te TOZD. Vendar to ni tako. Največkrat moramo hrano nabavljati sami, če pa slučajno uspemo urediti tako, da dobimo malico z drugimi delavci, je le-ta za nas dražja. Če smo vsi v Gradisu, bi vsi morali imeti enake pravice.

Za prenočišča pa je isto. V naših samskih domovih skorajda ni prostora za nas. Dogaja se tudi to, da prostor dobijo skupine delavcev različnih obrtnikov, za »espoejce« pa ni prostora. Za hotel pa se težje

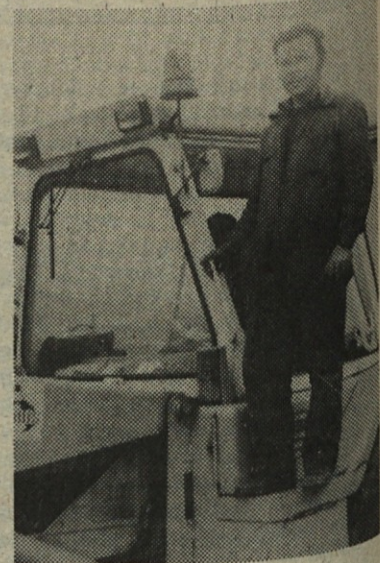
odločamo, ker je to za nas poseben problem. Naše delo je dokaj umazano in da bi prišel v hotel, se moraš prej okopati. Kje, to pa si ne morem predstavljati!«

Primož Grintal

Prevozi daljših tovorov se vršijo v spremstvu treh navtomobilov z rumeno utripajočo lučjo

Andrija Laparič

Stanko Tacer

Boris Golob

Redovnost in neredovnost na poslu

Da li je redovno dolaženje na posao kriterijum za raspodelu ličnih dohodaka — jedno je od pitanja o kome je raspravljao i Ustavni sud Makedonije. Naime, postoje dva pogleda na ovo pitanje, a sudije Ustavnog suda još nisu donele konačno rešenje.

Možda se na prvi pogled čini da u složenoj problematiki izgradjivanja dohodovnih odnosa u organizacijama udruženog rada ovo pitanje zvuči kao verbalna konstrukcija ili lažna dilema. Praksa međutim pokazuje da se na osnovu tumačenja ovog pitanja, odnosno, njegove primene, može sagledati dogle su u određenoj sredini stiglo sa susednom raspodelom prema radu i rezultatima rada.

Redovnost, odnosno neredovnost dolaženja na posao, kao kriterijum na osnovu koga se isplaćuje lični dohodak, ugrađen je u pravilnike o raspodeli u značajnom broju organizacija udruženog rada u Makedoniji. Primena ovog kriterijuma se, međutim, često svodi na formalnost, isplaćivanje prema ovom kriterijumu — na neki dodatak ličnim dohodcima koji se stiču na osnovu rada, zalaganja, kvaliteta, odgovornosti, odnosno ukupnog rezultata.

Formalno shvaćen i formalno primenjen kriterijum o posebno nagradjivanju redovnosti svodi se, u suštini, na dvostruko plaćanje po istom osnovu. Svaki zaposleni u organizaciji udruženog rada obavezan je da na vreme i redovno dolazi na svoje radno mesto. To je uslov bez koga se ne može ostvariti lični dohodak. Ukoliko zaposleni dobijaju i određenu sumu novca samo zato što su došli na posao, što im je inače dužnost — a nisu radili — onda je to ne samo dvostruko plaćanje po istom osnovu, već i plaćanje nerada.

Činjenica da neko na vreme i redovno porlazi kroz fabričku kapiju ili pored portirske lože, još uvek ništa ne govori o kvalitetu njegovog rada odnosno zalaganja na radnom mestu. Za redovnost svi dobijaju jednaku sumu novca, a to je onda tipičan primer ne samo formalne primene određenog kriterijuma već — uravnolovke.

Na osnovu pretpostavke da svi jednako prilježno rade na svom radnom mestu ne može se opravdati formalna primena ovog kriterijuma. Na radnom mestu se svi ne zalažu podjednako, i to je notorna činjenica. Otuda proizlazi zaključak da je

kriterijum redovnosti, odnosno neredovnosti na radnom mestu sveden na formalnost. Možda se on shvata kao manje važan, ali nije isključeno da se i drugi bitniji i odlučujući kriterijumi primenjuju i shvataju Nepravedno bi, međutim, bilo, ako bismo zanemarili činjenicu da i ovako formalno primenjen kriterijum redovnosti ipak dake određene rezultate. Poboľšano je korišćenje radnog vremena u organizacijama udruženog rada.

Ovo je i povod da se redovnost na poslu, makar se i drugačije zvala, doslednije i ravnopravnije sa ostalim kriterijumima ugradi u pravilnike. Time bi se osvarila raspodela ličnih dohodaka koja će direktno zavistiti od osvarneih rezultata. U tom slučaju, kriterijum ne može da bude samo redovan dolazak na posao već kvalitetno i racionalno korišćenje radnog vremena. Zaposleni će biti stimulisani na veće zalaganje i produktivnost, ali oni koji bolje rade dobolji bi više i po ovom osnovu.

RISTO POPOVSKI

DO NOVIH RADNIH MESTA — SMANJENJEM MENOG RADA

Može li se doći do novih radnih mesta smanjenjem neopravdanog prekovremenog rada, smanjenjem raznih oblika rada izvan aktuelno u radnim kolektivima us svim našim republikama i pokrajinama. Odgovor je, — potvrđan.

Podatak, da je samo prošle godine prekovremeno radilo oko deset i po odstod od ukupnog borja zaposlenih Jugoslovena jasno kazuje o tome gde se još kruju rezerve za zapošljavanje novih radnika. Samo u Hrvatskoj, naprimer, prošle godine je na prekovremeni rad utrošen 21 milion radnih časova, a to je puno jednogodišnje radno vreme oko 10 hiljada radnika. U Bosni i Hercegovini je protekle godine svakog meseca prekovremeno radilo oko 30 hiljada radnika! Slična situacija je i u drugim republikama i pokrajinama.

Kada je reč o prekovremenom radu, mora se ukazati i na činjenicu da se, u mnogo slučajeva, ovde zaobilaze jasnoe odredbe Zakona o udruženom radu. Naime, članom 184 ovog Zakona jasno je određeno da »radno vreme radnika u osnovnoj organizaciji ne može biti duže od 42 časova u sedmici«. Izuzeci od ovoga su retki, a prekovremeni rad je dozvoljen samo u nekim slučajevima utvrdjenim samoupravnim opštim aktom, ili pak, zakonom.

Troškovi u centru pažnje

Bikans poslovanja jugoslovenske privrede i vanprivrednih delatnosti za 1978. godinu poznat je u svakoj osnovnoj organizaciji udruženog rada već od početka ovoga meseca. Do kraja februara završni računi su morali biti predati Službi društvenog knjigovodstva. Dakle, sada je upravo vreme analiza ne samo u SDK, već i u sklopu čitavog udruženog rada. Naravno, najvažnije je bilo da se »zatvori« bilans, ali je još bolje ukoliko je moglo da se računa i sa nešto većim dohotkom.

Naravno, završni račun sa računovodstveno-knjigovodstvenog stanovišta je veoma složena operacija. Teško je reći koja je stavka manje ili više značajna. No, troškovi poslovanja izbijaju u prvi plan. Po pravilu, oni su gotovo uvek visoki i tako reći nikada nisu niži u odnosu na proteklu godinu. Formiraju se na bazi niza elementa, ali je najvažnije utvrditi uzrok iz kojih razloga su u porastu. Znači li to da se nedovoljno koriste proizvodni kapaciteti ili produktivnost nije na zavidnom nivou. Možda se nedovoljno spretno manipuliše surovinama i reprodukcionim materijalom i, uopšte uzev, rad-

nim vremenom. Na sitnice se ne obraća pažnja, a baš one u svakodnevnom radu, ukoliko im se briga ne pokloni, utiču na da se izdaci bez preke potrebe uvećavaju.

Za jugoslovensku privredu karakteristično je da se, gledano u celini, ne radi u više smena. Do pre godinu — dve proseki je iznosio 1,49 smena. Znači, prilično je to daleko od cilja ako se ima u vidu da bi rad u dve smene predstavljao solidan domet. Ovaj podatak iznet je na nedavnom savetovanju u Arandjelovcu prilikom prve debate o srednjoročnom razvoju Jugoslavije za razdoblje od 1981. do 1985. godine. Naime, ako se kapaciteti stvarno samo toliko koriste, nije jednostavno utvrditi kojim putem u svakoj osnovnoj organizaciji udruženog rada da se dodje do rentabilneta.

Dodaju li se svemu neopravdani izostanci sa posla, veliki procenat bolovanja, slaba preventiva i neadekvatna zdravstvena zaštita, neracionalna potrošnja surovina i reprodukcionog materijala, olako zaduživanje kod poslovnih banaka za kratkoročne i srednjoročne kredite na bazi klasičnog odnosa uz izdatke za reprezentaciju i drugo, nameće se zaključak da pojam štednje i racionalne potrošnje nije dovoljno uopšteno definisati, nega ga treba jasno označiti. To ne bi smelo da bude kampanja, već dugoročna akcija. Sada, kada se pretresaju završni računi za minulu poslovnu godinu, nije na odmet pogledati koliko iznose izdaci za službena putovanja po zemlji i inostranstvu, da li se racionalno troši energija i sve što opterećuje poslovanje.

Suočavanja su neprijatna, jer ako je od svega što je ovde navedeno samo ponešto tačno — znači da se nije domaćinski gazdovalo, i to upravo u vreme kada poslovati sa gubitkom predstavlja neugodno polaganje računa i pred članovima kolektiva i svim ostalim sa kojima udruženi rad ima poslovne veze. Ostvarti iole solidniju akumulaciju nije lako u uslovima inflacije, porasta cena, otežanog izvoza, ne male potrebe za uvozom itd.

Na potrebu analiziranja troškova ukazivano je i ranijih godina. Pogrešan je stav da ove stvari treba stavljati na terazijske samo posle završnih računa. Valja to činiti nakon svakog tromesečja s tim da kontrola troškova poslovanja treba da postane svakodnevni zadatak u osnovnim organizacijama udruženog rada. Suprotna ponašanja mogu samo uticati da se smanjuje akumulativnost i povećavaju brige koje donose vislki troškovi.

M. PETKOVIĆ

SMANJENJEM PREKOVREMENOG RADA

I ne samo da se povećava prekovremeni rad mimo zakoha, već raste i broj penzionera koji dopunski rade! Neki podaci kazuju da je u poslednje dve godine broj penzionera kojkdopunski rade čak dvostruko uvećan! A, u isto vreme, na evidencijama nezaposlenih lica nalaze se mnogi mladi, stručni ljudi, koji bi mogli da obavljaju te poslove.

Nije, stoga, suvišno upozoriti na činjenicu da je potrebno i u samim radnim kolektivima ovim važnim pitanjima posvetiti više poenje. Najpre, na samoupravnim organima (i ne samo na njima) je da onemoguće svaki prekovremeni ili dopunski rad za koji nema zakonskog i ekonomskog opravdanja. Potrebna je na ovom planu i odlučna akcija sindikalnih organizacija i ostalih subjektivnih snaga u kolektivima.

Društveni dogovori i samoupravni sporazumi su, uglavnom, potpisani, i njima je, također, regulisano mnogo toga iz ove oblasti. Ali, činjenica je da se i tih odredbi često ne pridržavamo.

Otvoriti nova radna mesta nije samo ekonomsko, već i važno političko pitanje.

Rezerve se, svakako, mogu naći i u svodjenju prekovremenog i dopunskog rada u zakonom dozvoljene i ekonomski opravdane okvire.

V. TIBL

Svaki drugi penzioner invalid

Najnovija istraživanja Gradskog zavoda Beograda za proučavanje socijalnih problema, obavljena u saradnji sa Gradskim većem Saveza sindikata, otkrivaju gostovo frapan-

Iz vojske nam pišu

Opet se javljam, da bi pozdravio sve radnike i radnice našeg poduzeća, a posebno one iz TOZD GE Ljubljana. Posebno bih rado čestitao svim članovima OO ZSMS na uspješnom radu i velikim uspjesima, a želim im, da bi i ubuduće radili tako lijepo i koristno.

Gradisov vestnik redovno dobivam i vrlo rado ga čitam, da bi na taj način saznao šta je novo u Gradisu. Jedva čekam, da mjesec prođe i da poštar opet donese Gradisov vestnik.

VOJNIK NIKIĆ STOJAN

Nalazim se u Bileći gdje sam na odluzenju vojnog roda. Svaki mjesec dobivam Gradisov Vestnik i vrlo rado ga čitam. U prošlom broju sam našao članak o gradilištu u Tolminu gdje sam i sam radio. Vidio sam da tamo posao lijepo napreduje i zbog toga sam veseo. Tada sam si rekao: »Vidiš, i po odluzenju vojnog roka je moje mjesto opet u Gradisu«.

Pozdravljam sve radnike Gradisovog kolektiva, a posebno generaciju učenika iz 1974. godine te prijatelje Sadika Zilduma, Milorada Jurica i Stevana Sedlarevića iz TOZD GE Jesenice.

FERID REDŽIĆ
V. P. 3215(1)
79321 BILEĆA

Ferid Redžić

tan podatak: u posljednjih pet godina udeo invalidskih penzionera u ukupnom broju novih penzionera popeo se na 46,74 odsto. Drugim rečima, gotovo svaki drugi radnik odlazi u invalidsku penziju!

Ova činjenica nedvosmisleno ukazuje na socijalno-ekonomski značaj sprovođenja mera zaštite u organizacijama udruženog rada. Rezultati ovog istraživanja vršenog na »reprezentativnom« uzorku od 37 većih organizacija udruženog rada sa oko 10 odsto ukupnog broja radnika glavnog grada, pokazuju da se merama zaštite na radu poklanjaju znatne finansijska sredstva. Ali, očigledno je da s obzirom na činjenice koje govore o velikom prirastu invalidskih penzionera i visokoj stopi bolovanja, da su napore i sredstva nedovoljni.

Podaci iz istraživanja otkrivaju da su radnici uglavnom dobro snabdeveni sredstvima za ličnu zaštitu. Izuzetak su jedino sezonski radnici u poljoprivredi i gradjevinarstvu koji su manje obuhvaćeni ovim ličnim zaštitnim merama. Veći problem ipak čini nešto drugo — neodgovarajući kvalitet zaštitnih sredstava u svakoj četvrtoj organizaciji zbog čega bi se morala posvetiti veća pažnja proizvodnji i nabavci odgovarajućih sredstava.

Za razliku od ličnih zaštitnih sredstava, kod obezbeđivanja adekvatnih uslova u radnoj sredini situacija je znatno nepovoljnija, naročito kod organizacija koje imaju najnepovoljnije uslove rada. Radi se o dotrajanim halama i radnim prostorijama, zastareloj tehnologiji, koja su izvor stalne opasnosti po zdravlje, a ponekad i po život radnika. Takva situacija je, na primer, u »Crvenoj zvezdi«, »Vunarskom kombinatu« i u starim livnicama.

Jedna četvrtina radnika u privredi Beograda radi u takozvanim posebnim uslovima koji se karakterišu povećanom opasnošću od povreda i oboljenja. Najveći postotak radnika na ovim ugroženim radnim mestima je u metaloprerađivačkoj industriji — 60,8 odsto, kožnoj industriji — 57,9 odsto, brodogradnji — 49,4 odsto i u tekstilnoj industriji — 36,2 odsto. Poseban značaj za ove analize pokazuju da su te mere u velikom broju organizacija dosta zapostavljene. Izuzetak čine one organizacije koje imaju vlastite dispanzere medicine rada i zdravstvene stanice, uglavnom iz industrije i gradjevinarstva sa preko hiljadu radnika (BIGZ, Beogradska industrija mesa, Industrija motora — Rakovića, »Rad«, »David Pajić«). U ostalim organizacijama zdravstvena zaštita radnika se svodi na povremene preglede radnika koji rade pod posebnim uslovima.

Postoje tri kategorije radnika sa

smenjenom radnom sposobnošću: invalidi rada druge i treće kategorije, radnici koji boluju od hroničnih bolesti i stariji iznemogli radnici. Za razliku od invalida rada, ove druge dve kategorije nemaju nikakva prava iz invalidskog osiguranja tako da je njihov položaj mnogo nepovoljniji. Prema podacima iz ovog istraživanja, među zaposlenima u Beogradu oko 6,3 odsto čine radnici sa smanjenom sposobnošću, od čega oko trećina radnici sa smanjenom spsgošču, hronični bolesnici i stariji — iznemogli radnici.

Problem poslova za invalide rada izražen je u svim delatnostima, a poslova za invalide rada izražen je u svim delatnostima, a naročito u in-

dustriji i gradjevinarstvu. Ipak postignuti su značajni rezultati jer je oko 90 odsto invalida rada raspoređeno na radna mesta u skladu s predlozima invalidskih

Zbog izraženih problema sa ovim radnicima sa smanjenom sposobnošću, interesantan je jedan predlog dat u zaključku ovih istraživanja koji je podržan u Skupštini Beograda. Predkaže se, naime, da organizacije koje imaju veći broj ovih radnika udruže sredstva za otvaranje zajedničkih jedinica i radionica u kojim bi oni radili, a istovremeno bi se pod stručnim nadzorom obavljala profesionalna rehabilitacija.

MILAN LAZAREVIĆ

Traži se veće angažovanje sindikata

Jedna analiza samoupravnih sporazuma okreditiranju individualne stamene izgradnje u SR Bosni i Hercegovini pokazala je prilično šarenilo stavova, posebno kad je reč o visini i vraćanju kredita. Prema toj analizi, naime, većina organizacija u svojim sporazumima predviđa izuzetno simbolične sume za individualnu stambenu izgradnju.

Visina kredita u većini slučajeva ne može da podmiri ni najosnovnije potrebe gradnje. Ekstremni primer za to je kolektiv »Kombiteks« iz Bihaća koji je kreditirao 420 radnika sa simboličnim iznosom od 3.000 do 15.000 dinara.

Ovo upravo, pokazuje, da osnovne organizacije udruženog rada prema individualnim graditeljima imaju drugačiji stav, nego prema onim radnicima koji podnose zahtjeve za dodjelu društvenog stana. Mnoge organizacije se čak veoma lako odlučuju da izdvoje i do 100 miliona starih dinara za jupovinu jednog stana, koji je svakako potreban. Ali, zato će se veoma teško i rijetko odlučiti da tim sredstvima kreditiraju pet radnikapo 20 miliona koji bi na taj način riješili stambeni problem.

Krediti su zaista veoma mali, i, prema informacijama opštinskih vijeća saveza sindikata iz ove republike, oni se kreću od 3.000 do najviše 10.000 dinara. Zbog toga sindikat traži veću aktivnost, posebno organizacija sindikata u osnovnim orga-

nizacijama udruženog rada, u suštinskom mijenjanju odnosa u oblasti kreditiranja stambene izgradnje. Sindikat insistira na tome da se za ove svrhe izdvajaju veća sredstva, a ne, kao do sada u najvećem broju slučajeva, oko 10 odsto od ukupno izdvojenih sredstava za stambenu izgradnju. Na ovome treba posebno insistirati u onim sredinama gdje društvena stambena izgradnja iz objektivnih razloga ne može u dogledno vrijeme da podmiri stambene potrebe, a istovremeno ima mnogo pretenđenata na stan.

Prema analizi koju je proveo sindikat u 28 opštinskih vijeća Saveza sindikata, gdje je u društvenom sektoru zaposleno oko 267 hiljada radnika — gotovo sve organizacije su usvojile samoupravne sporazume o individualnoj stambenoj izgradnji. Medjutim, ti samoupravni sporazumi na neadekvatan način tretiraju ovu vrstu izgradnje i veoma destimulativno djeluju na one koji ovim putem žele riješiti stambeno pitanje. To se vidi i po rokovima vraćanja kredita. Najčešće je rok za vraćanje 15 do 25. godina, ali ima i kraćih. kao na primer, u Bihaću — 7 godina, Vitezu 10 itd.

Sindikat zbog toga upozorava da je i ovde potrebna veća aktivnost upravo stoga da bi se omogućilo produženje rokova odnosno da se i rokom vraćanja kredita stimulise individualna gradnja stanova.

Z. MILANOVIĆ

»Kovač, tebi tudi železo poje!«

Tako je v spominsko knjigo pripisal znani slovenski skladatelj Radovan Gobec Aleksanderu Kovaču na eni izmed njegovih samostojnih razstav. Kovač se je rodil leta 1920 v Celju, kjer je bil dolga leta tudi zaposlen kot varilec v tovarni »Emajlirka.« pozneje pa predsedal na oderske deske in postal operni pevec v mariborskem mestnem gledališču. Varjenju in kovini pa je ostal zvest vse do danes. Njegove skulpture žanjejo doma in v tujini velike uspehe. Za obe umetniški panogi, ki zahtevata vsaka zase celega človeka je imel dovolj naravne darovitosti in dovolj trdne volje. Vrsta opernih likov (Don Kihot, Sančo Panča, Bazilio, Bajazet) ter likov iz živalskega sveta (hijena, Bizon, čaplje) vse to daje nekak posmehljiv prizvok in primerjavo s človeškim značajem. S pomočjo varjenja nastajajo pod njegovimi prsti najrazličnejše plastike, ki ponazarjajo trpljenje ljudi v taboriščih z vsemi grozotami in bolečinami, samimi osebnosti iz gledališčev, literature, živalskega sveta in drugo. Pri Kovaču lahko opazimo izredno povezanost z materialom in tesno naslonjenost na vsebino, vse skupaj pa uspešno vlije v likovno sedanjost.

Kritik Zoran Kržišnik je ob priložnosti njegove razstave v Ljubljani zapisal, da je njegova izrazna oblika stilizirana gracioznost. Psihološke trenutke, ki jih izražajo bitja v svojem giba-

nju in drži, poudarja s pozo, ki je pogosto ekstremna, vendar ne abstraktna.

Hladnost železa tako dopolnjuje s toplejšim bakrom in aluminijem, da ni mogoče ostati neprizadet. Njegovo delo, ki nosi naslov »Hirošima«, danes krasi mizo župana v mestu Hirošima. Aleksander Kovač je to skulpturo podaril mestu v znak prijateljstva in sočustvovanja z vsemi »žrtvami« Hirošimske atomske bombe. V znak hvaležnosti prejme Kovač sedaj vsako leto čestitko in zahvalo ob novem letu s podpisom samega župana tega mesta.

Aleksander Kovač je do sedaj razstavljal že v Salzburgu, Celovcu, Grazu, Stari Gorici, Novi Gorici, New Yorku, Ginghamtonu, Londonu, Cortini D'Ampezzo, Dunaju, Beogradu, Mariboru in morda še kje.

Sedaj ob praznovanju 8. marca se je predstavil tudi v samskem domu Gradbene enote Maribor.

Na otvoritvi se je zbralo mnogo naših delavk, ki so si z zanimanjem ogledale razstavljenega dela. Predvsem to, da je avtor skulptur uspel sicer hladnemu materialu — železu — dati toplino in sočutje, daje pravo vrednost likovnih podob, ki istočasno izražajo tudi drugo umetniško plat — petje, zato ni čudno, da mu je Radovan Gobec napisal: »Kovač, tebi tudi železo poje«.

ŠTROF

Podelitev ključev stanovanj v TOZD GE Maribor

NOVICE IZ GE MARIBOR

— V mesecu februarju je bil v Mariboru seminar za delegate delavskega sveta TOZD. Pobudo za seminar je dal izvršni odbor sindikata. Seminarja se je udeležilo preko trideset slušateljev.

Predavala sta tov. Tone Kranjc, sekretar občinskega sveta zveze sindikatov Maribor, ter sekretar ZSS Maribor, tov. Črtomir Mesarič.

— Pred kratkim so se sestali delegati na letnem delovnem sestanku osnovne organizacije sindikata — uprava in gradbišča. Obravnavali in potdili so finančni načrt za leto 1979, pregledali program dela, ter si zadali še kopico nalog, ki jih bo potrebno v prihodnje rešiti.

— V začetku letošnjega leta je bilo v mariborski gradbeni enoti podeljenih kar 16 ključev novih stanovanj, ter narejenih nekaj zamejnih.

Zanimivo je predvsem to, da je kar 80 % stanovanj bilo dodeljenih neposrednim proizvajalcem, torej delavcem na gradbiščih.

Vsa nova stanovanja so bila kupljena v naselju S-31, naselju, ki ga je gradila naša enota.

»Za nakup stanovanj so bila porabljeni velika sredstva, čez milijardo dinarjev. Ta sredstva, seveda nekaj v obliki kreditov, so za tisoč članski kolektiv kar precejšen zalogaj. Zavedamo pa se, da počutje delavca doma močno vpliva na uspeh, zato menim, da je ta denar dobro naložen«, je na slavnostni podelitvi

ključev spregovoril direktor TOZD GE Maribor Franc Gačnik, dipl. gr. ing.

— Na smučiščih Areha na Pohorju je bilo prvo zimsko tekmovanje mariborskih projektantskih organizacij. Tekmovanja se je udeležilo veliko število tekmovalcev in tekmovalk iz različnih birojev.

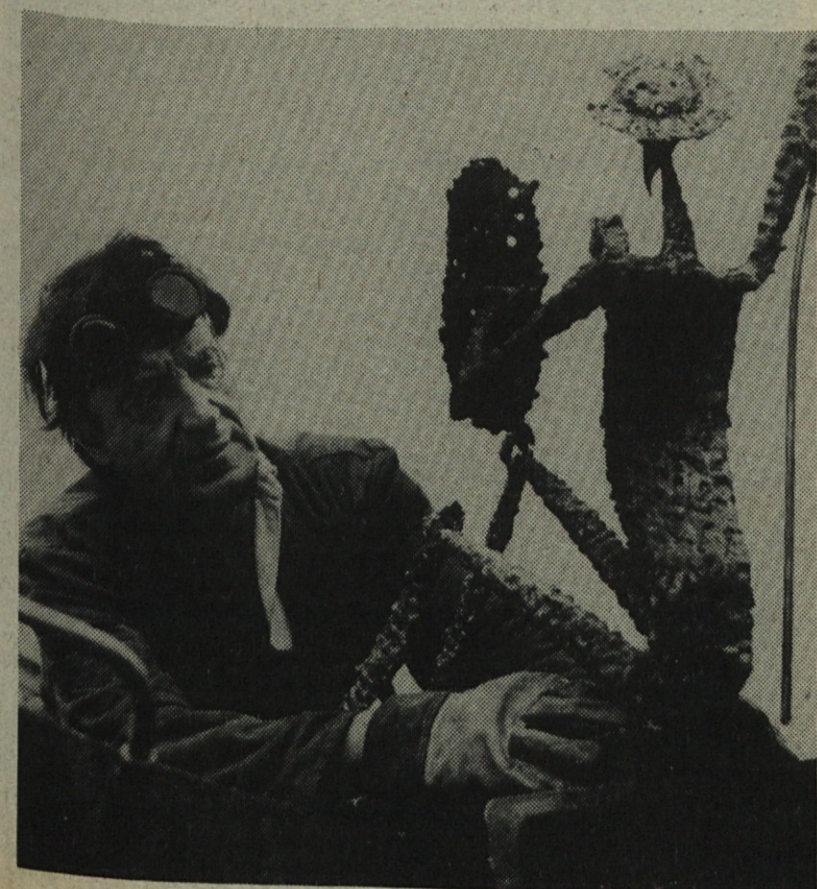
Organizator teh prvih iger je bil projektivni biro Maribor. Čeprav snežne razmere niso bile najbolj ugodne, so se tekmovalci razšli z željo, da se prihodnje leto ponovno srečajo na Pohorju.

— Mladinci gradbene enote so pripravili kviz tekmovanje s sosednjimi Kovinskimi obrati. Posamezni mladinci so prikazali solidno znanje in pripravljenost, tako da je veliko število gledalcev zadovoljno zapustilo dvorano.

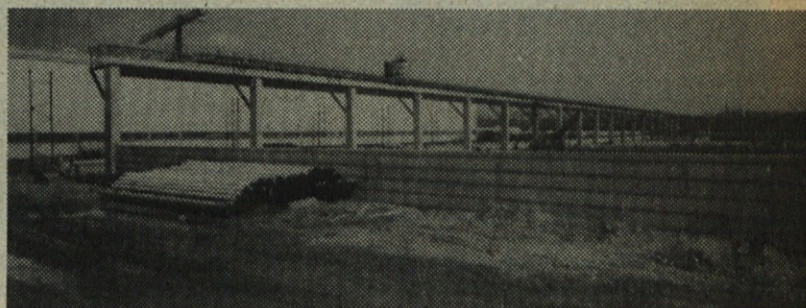
— V mesecu februarju je bila tudi seja predsedstva mladinske organizacije GE. Dogovorili so se, da se bodo vključili v delovno akcijo na Duhu na Ostrem vrhu pri urejanju spomenika Lackovemu odredu. Delali bodo tri sobote in nedelje. Akcije so bo udeležilo 20 mladincev.

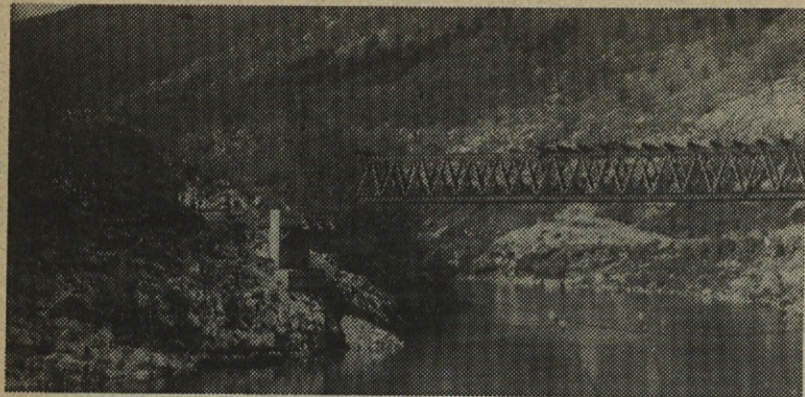
Prav tako bodo poskrbeli z organizirano akcijo za temeljito čiščenje in ureditev okolja samskega doma. Problemov na seji ni manjkalo, vendar so sklenili, da bodo šli po začrtani poti, ki jim bo prinesla, sicer z mnogo dela, tudi boljše rezultate.

ŠTROF

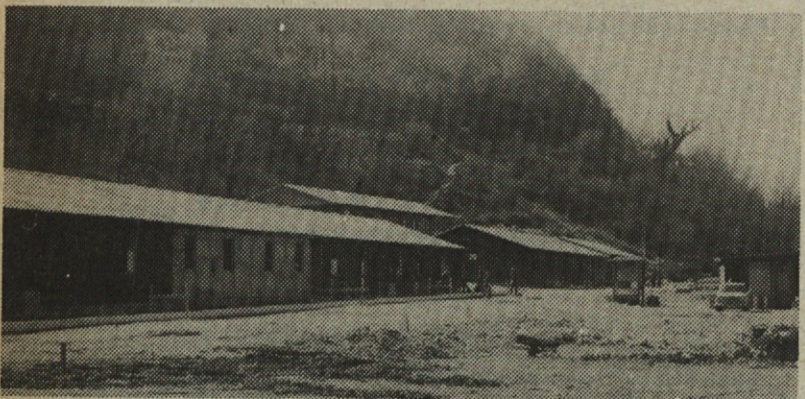

Aleksander Kovač pri delu

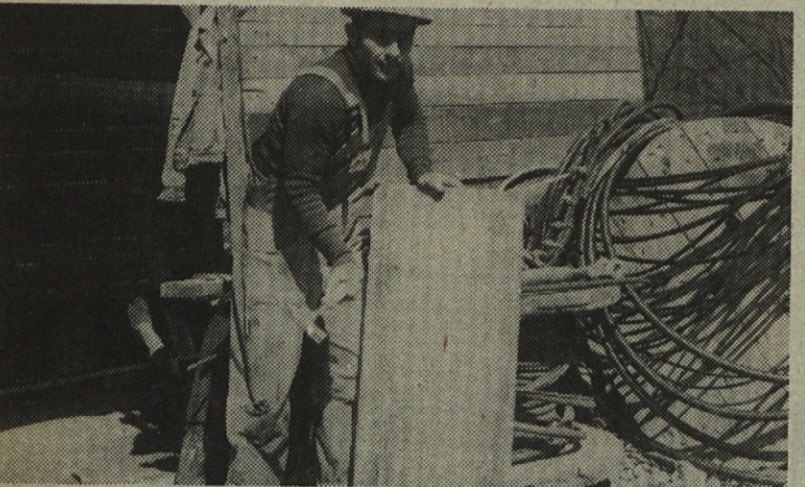
Jeklena konstrukcija mostu je 31 metrov nad Sočo

V stanovanjskem naselju je vse pripravljeno za asfaltiranje ceste

Nedeljko Kukić in Vinko Hrženjak mešata malto za ometavanje sanitarij v naselju

Rade Velenšič, VK tesar je že 12 let pri Gradisu. Doma je iz Slavonske Požege in le enkrat mesečno obiskuje družino. Z delom v Gradisu je kar zadovoljen, vendar meni, da bi moralo biti terensko delo več plačano

Priprave za gradnjo HE Solkan

Pomanjkanj energetskih virov čutimo v naši ožji in širši domovini. Ta problem je še posebej značilen za Primorsko. Zato so se v Soških elektrarnah iz Nove Gorice odločili v Solkanu izgraditi hidroelektrarno. Gradbena dela je prevzel Gradis TOZD Nizke gradnje Maribor. S pripravljalnimi deli so pričeli oktobra lanskega leta. Pripravljalna dela so dokaj obsežna in zajemajo:

a) zgraditev začasnega mostu čez Sočo,

b) ureditev stanovanjskega naselja.

Ob gradnji hidroelektrarne Solkan je za izvajanje del potrebno narediti začasni most. Zaradi neugodnih razmer za gradnjo elektrarne v dolini Soče ni bilo druge možnosti za ureditev gradbišča drugod, kot na desnem bregu Soče. Ker pa do območja elektrarne na desnem bregu ni nobene cestne povezave je za izvajanje del nujno potrebno izdelati most, ki bo omogočal povezavo gradbišča s cesto Nova Gorica — Bovec. Most bo po končano gradnji elektrarne v celoti odstranjen.

Stanovanjsko naselje se sestoji iz petih stanovanjskih barak tipa ST 40 s pripadajočimi sanitarnimi objekti. V naselju je urejena tudi kuhinja z jedilnico. V poznejši fazi gradnje bo v naselju stanovalo okoli 200 naših delavcev.

Istčasno z gradnjo teh objektov gradi tudi SGP Primorje dva objekta, ki bosta ostala tudi po dograditvi elektrarne. To je gostinski objekt, ki bo po gradnji elektrarne spremenjen v motel in prostori kajakaškega kluba. Le-ta bosta v času nadaljnje faze izgradnje elektrarne služila kot delavska menza za vse tiste, ki bodo delali na tem objektu in za pisarne investitorja in ostalih izvajalcev.

»Dela pri izgradnji stanovanjskega naselja potekajo po planu,« je povedal vodja delovišča gradbeni tehnik Franc NOVAK. Na gradbišču trenutno imamo 40 delavcev, ki vsi stanujejo in se hranijo v našem naselju. Imamo dve kuharici, ki nam pripravljata zajtrk, kosilo in večerjo. S prehrano smo vsi zadovoljni.

Pri izgradnji začasnega mostu čez Sočo pa smo v manjšem zaostanku zaradi prepozno dobavljene jeklene mostne konstrukcije in zaradi precejšnjih ovir, ki nam jih je povzročala visoka voda Soče pri izgradnji opornikov in stebrov mostu. Spodnja konstrukcija mostu

je sestavljena iz treh obrežnih in enega rečnega armirno-betonskega opornika. Zgornja konstrukcija je jeklena s lesenim voziščem širokim 3,5 metrov. Največja razpetina jeklene konstrukcije znaša 43,20 metrov. Navlek jeklene nosilne konstrukcije preko največje razpetine se vrši konzolno s protiutežjo (balastom).«

Predvsem je zanimiv postopek premostitve jeklene konstrukcije, ki je potekal v petih fazah.

V prvi fazi je bilo potrebno sestavitiprvi in drugi kos jeklene montažne konstrukcije. Vsak od elementov je dolg 12,6 metrov in težak čez 20 ton. Elementi se sestavljajo brez lesenega poda in ograje.

V drugi fazi je bil nareden pomik obeh delov za 6,5 metrov. Premik se je izvršil s pomočjo dveh tiroforjev 5T. S tretjim tiroforjem je bilo potrebno zadrževati konstrukcijo proti samodeljnemu premiku v smeri predvidenega pomika.

Priklopitev tretjega kosa montažne konstrukcije je bila tretja faza. Na kraju tretjega elementa montažne konstrukcije je bil nameščen balast težak 9,5 ton. Tedaj je izvršen premik za 12,6 metrov tj. za dolžino četrtega komada montažne konstrukcije.

V četrti fazi je bil priključen tudi četrti kos jeklene konstrukcije. Balast, dosedaj nameščen na tretjem kosu prenesemo na kraj četrtega kosa, nato pa še dodamo žerjavni balast v skupni teži 53,2 tone.

Peta in obenem najbolj kritična faza tega postopka pomeni priključitev petega kosa dolžine 12,6 metrov. Jeklena konstrukcija je sedaj že 31 metrov nad Sočo. Težo konstrukcije pa drži protiutež (balast) na delu konstrukcije, ki je oslonjena na opornik A na levi obali. Po priključitvi petega elementa se prenese balast s četrtega kosa na kraj petega in sicer, tako da se prenaša največ 10 ton naenkrat. Na to breme se doda še ostalo breme, tako da znaša teža celotnega balasta na koncu petega elementa 86 ton. Potem sledi premik konstrukcije in oslonitev le-te na opornik B na desni obali Soče, ki je opremljen z premičnimi ležišči.

Po končani peti fazi se vrši dalje premik ob razbremenjeni konstrukciji tj. brez balasta do konca namestitve na temelj C. Teža jeklene mostne konstrukcije znaša 120 ton.

Po končanju vseh del na montaži konstrukcije se opravi montaža lesenega poda, ograje in ostalega.

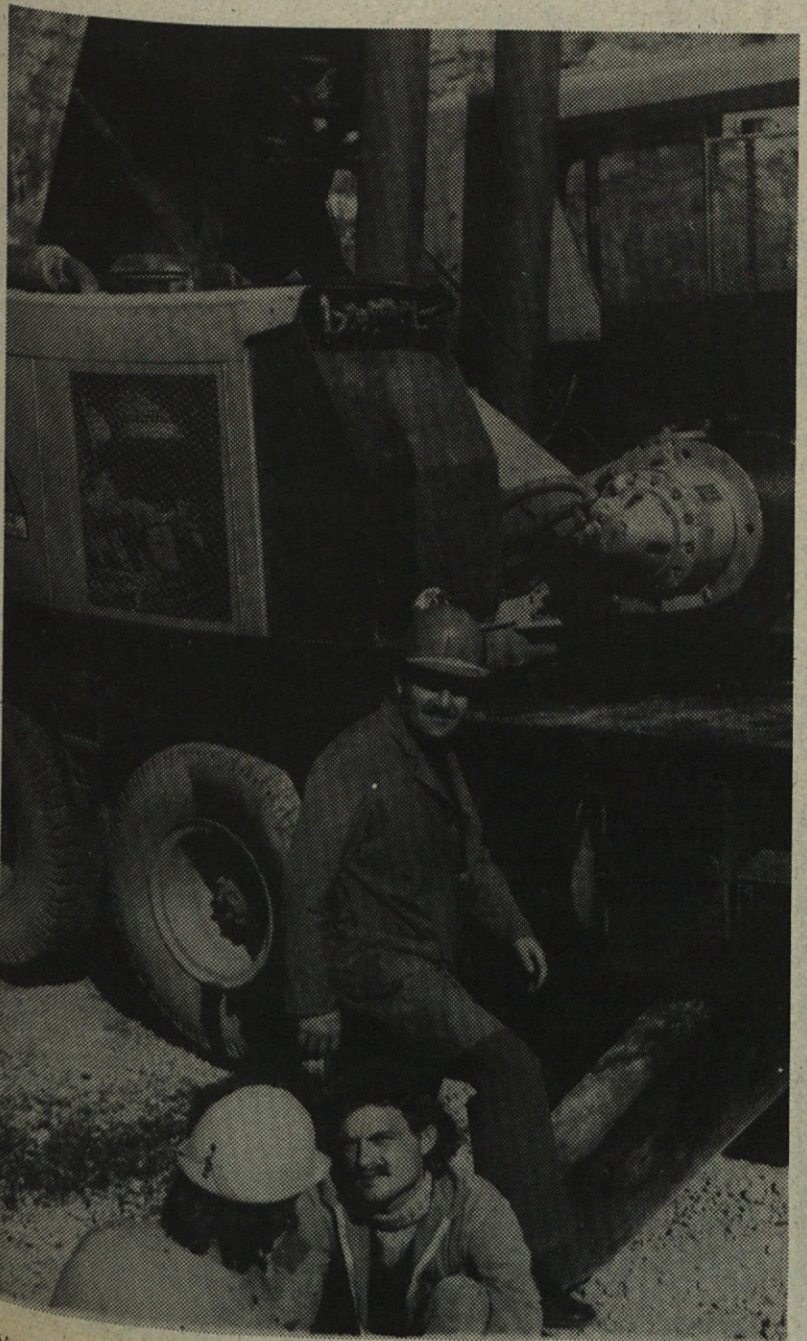
Most je konstruiran za obremenitve do 44 ton. Promet po njemu bo potekal izmenično enosmerno.

Šele po dograditvi mostu in dovozne ceste na desni obali Soče bodo lahko pričeli z gradnjo hidroelektrarne. Glede na zahtevnost in obsežnost pripravljalnih del lahko pričakujemo da se bo s gradnjo elek-

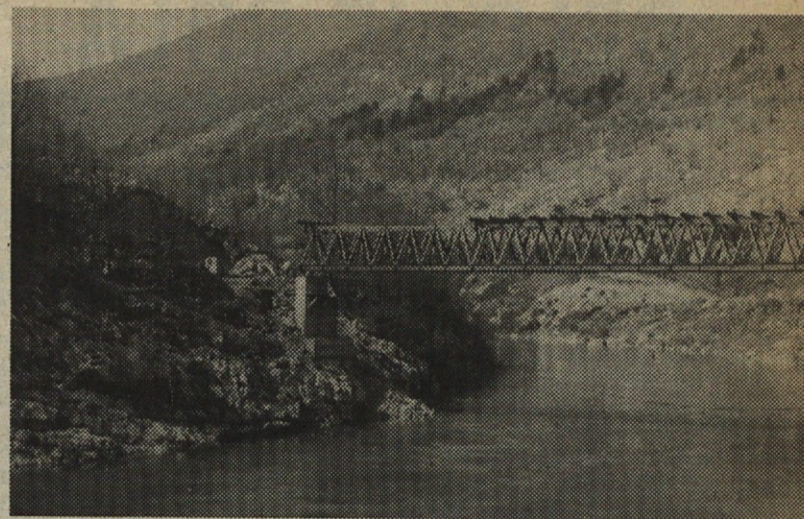
trarne pričelo maja ali junija letos. Rok za izgradnjo elektrarne je tri leta.

Bodoča HE Solkan bo imela moč 21 MW. V jez bosta vgrajeni dve Kaplanovi turbini, vsaka z močjo 10,5 MW in s pretokom 60 kubičnih metrov na sekundo. Vodni padec bo znašal 21 metrov. Zgrajena bo koncem leta 1981, oziroma na začetku 1982 leta.

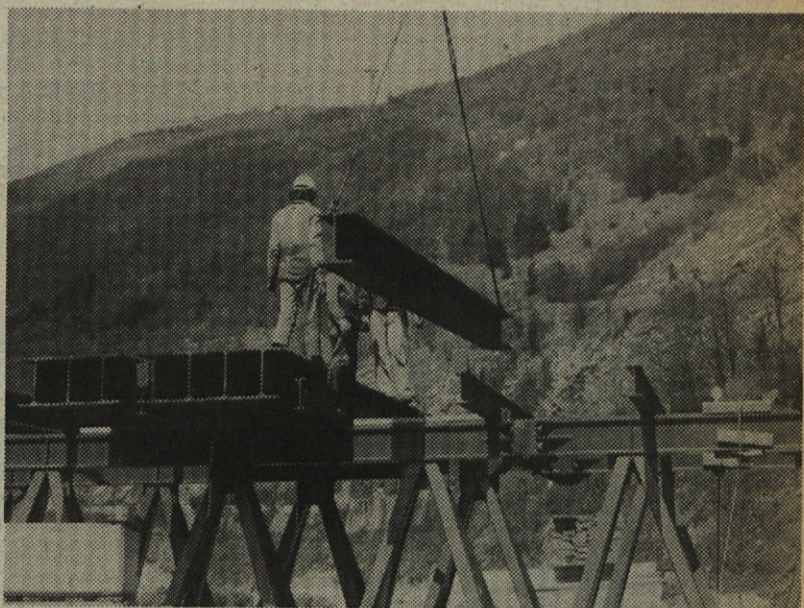
CVETO PAVLIN

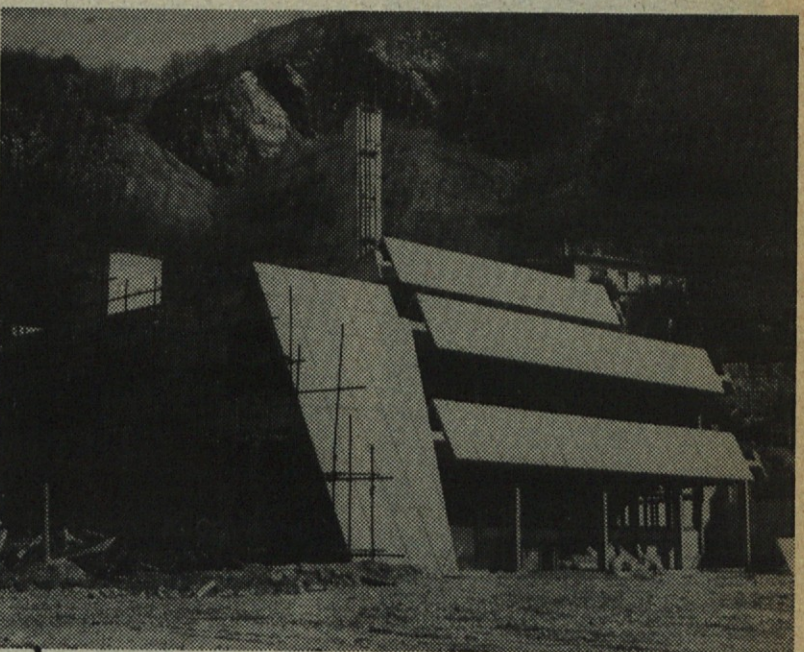
Vodna montažna skupina tov. Hanne

Konstrukcija je premostila Sočo. Največja razpetina znaša 43,20 metrov

Prenos balasta s četrtega na peti element mostne konstrukcije. Skupna teža balasta na koncu petega elementa je 86 ton

Gostinski objekt, gradi ga SGP Primorje, bo v nadaljnji fazi gradnje HE Solkan uporabljen kot delavska menza za vse delavce, ki bodo delali na objektu

DELO JE ŠOLA

V Gradisu vsako leto veliko denarja namenimo za izobraževanje ob delu. Kaj od tega izobraževanja delavci dobijo in kaj pričakujejo, so nam nekateri povedali takole:

Avgust GUTMAN:

»Hodim v zadnji, tj. drugi letnik delovodske šole. Po končanem šolanju bom strojni delovodja. Sam sem se odločil, da končam to šolo, vendar šele sedaj vidim, koliko maksimalnega truda moram vložiti, da lahko delam in poleg še hodim v šolo, ker nimam nobenih olajševalnih okoliščin na delovnem mestu.

Za učenje in polaganje izpitov v glavnem koristim lastni letni dopust. Ker na naši šoli nekatere predmete polagamo dvakrat, se pravi v prvem in v drugem semestru, dobim v službi po opravljenem izpitu v enem semestru le 4 ure dopusta. Šele ko naredim dva takšna izpita, dobim en dan dopusta. Ko se v šoli pogovarjam s sošolci o tem, vidim, da imajo vsi boljše pogoje za učenje kakor

jaz. Nekateri imajo celo dva dni dopusta za učenje.

Šolnino sem v prvem letniku plačeval sam. Za drugi letnik pa smo se dogovorili tako, da mi kompletno šolnino plačajo Kovinski obrati Ljubljana.

Alojz ŠMID:

»Izobraževanje ob delu je potrebno, predvsem tam, kjer obstojijo želje posameznikov za takšno šolanje in pa potrebe podjetij za določenim kadrom. Potreba za dodatnim znanjem na delovnem mestu je danes velika in zato moramo vsem tistim, ki iz kakršnihkoli razlogov niso končali ustreznih šol, omogočiti, da le-te končajo.

Takšen študij je zelo naporen in človek se mora odreči marsikateri stvari, če želi šolo uspešno končati. Za ponazoritev, kako naporna je ta oblika dodatnega izobraževanja ob delu, naj povem le to, da sam delam do dveh oziroma treh popoldan. Pouk v šoli se prične že ob štirih in traja do sedmih ali osmih zvečer. In tako vsak dan.

Rajko GREBENC:

»Velik korak predstavlja odločitev, da se človek poleg rednega dela še dodatno izobražuje. Takšno šolanje ni lahko, vendar, če želiš nadomestiti izgubljeno in napredovati v službi, se moraš s trdno voljo odločiti za to in v času šolanja skoraj popolnoma odreči vsemu tistemu, kar sicer počnemo v popoldanskih in večernih urah.

Hodim v tretji letnik srednje ekonomske šole. Štirikrat tedensko imam predavanja po štiri, včasih pa tudi po pet ur na dan. Predavanja se začnejo ob 16. uri, tako da grem v šolo direktno iz službe, pred tem pa še v mestu nekaj na hitro pojem. Tak način življenja je zelo naporen in utrudljiv. Ko je človek še samski, to nekako lažje prenese, ko pa enkrat že

Gradisove nagrade v TOZD

Osnovna sindikalna organizacija v gradbeni enoti Maribor je dala pobudo, da bi se v samem TOZD-u podeljevale tako imenovane Gradisove nagrade. Smatrajo namreč, da je v tako velikem kolektivu število dosedanjih nagrad in priznanj odločno premalo.

V smislih imajo predvsem moralnovzbudno plat teh nagrad. Predlagajo, da bi bilo število teh priznanj okrog deset. Posebna plaketa naj bi se podelila tudi celotnemu gradbišču, seveda takemu, za katerega bi komisija ugotovila da si jo zasluži, da je lepo urejeno, da se z opazi in drugimi materialom gospodarno ravna — ter ne nazadnje, da so vidni tudi finančni uspehi.

Komisija je bila že imenovana in sicer jo sestavljajo: tov. Ferlinč Janez, Oberliet Slavica, Čontala Franc ter dva člana izvršnega odbora sindikata. V pripravi je tudi že pravilnik ki bo točno določal kriterije za dodeljevanje teh nagrad.

Obstoječe Gradisove nagrade se podeljujejo za življenska dela, nagrade podeljene v TOZD, pa naj bi bila priznanja delavcem za vestno delo na širšem gospodarsko družbeno političnem področju v preteklem letu, skrb za varnost na gradbišču, gospodarnost, delovni uspehi v preteklem letu, disciplina pri delu, ter zavzetost za poglobljene samoupravnih odnosov.

Predloge za posameznike in skupine naj bi dajali gradbiščni sveti Osnovni organizaciji sindikata. Le-ta pa jih dopolni s svojimi pripombami in mnenji, nakar predloži komisiji v pregled.

Komisija mora svoje delo zaključiti vsako leto najkasneje do 10. septembra.

To je zaenkrat samo predlog, če bo osvojen, pa bomo videli na bližnjem zboru delovnih ljudi, kjer se bo o tem odločilo. ŠTROF

Franc Kosednar

ima družino je vse to še težje.

Moti me edino to, da prosti dan dobim šele po opravljenem izpitu, ne pa pred izpitom, da bi se lahko bolj v miru pripravljaj na izpit.

Franc KOSEDNAR:

»Dodatno izobraževanje ob delu je vsekakor potrebno. Precej znanja sem pridobil že na svojem delovnem mestu, tako da sedaj lažje shajam v šoli. Hodim v gradbeno delovodsko šolo. V moji organizacijo OGP smo se tako dogovorili, da že ob njih končam z delom in grem v šolo. O tem, da je tako šolanje izredno naporno, sam ne bi dosti govoril, kajti o tem so verjetno že drugi precej povedali.

Janez CAPUDER:

»Šolanje ob delu je težko in človek se ta čas mora marsikomu odreči. Obiskujem dopisno srednjo strojno tehnično šolo in mogoče je, da moje šolanje nekoliko lažje, ker imam predavanja le trikrat tedensko po štiri ure.

Zato pa šolnino plačam sam, kajti moja delovna organizacija Kovinski obrati Ljubljana sedaj ni zainteresirana za moje šolanje, ker baje imajo dovolj strojnih tehnikov in tudi za polaganje izpitov ne dobim prostih dni, temveč v ta namen koristim letni dopust.

Alojz Šmid

Rajko Grebenc

Janez Capuder

Avgust Gurman

Študij ob delu — potreba združenega dela ali hobi delavca ob prostem času

V našem socialističnem sistemu že dalj časa zelo aktivno razvijamo svojevrstno obliko študija — študij ob delu ali doslej tako imenovani vredni študij. Da je takšna oblika študija v današnjem sistemu zelo pomembna nedvomno pričajo tudi dokumenti XI. kongresa ZKJ, ki mu dajejo velik poudarek predvsem zaradi neposrednega povezovanja teorije in prakse v združenem delu.

Tudi bodoči Zakon o usmerjenem izobraževanju bo tako obliko študija nad vse podpiral, ker bo krepila znanje delavcev ob njihovem delu, omogočala najposobnejšim in najprizadenejšim, da se skladno s svojimi hotenji in z potrebami Organizacije združenega dela gibljejo po družbeni lestvici.

In kakšen je položaj delavcev v tem procesu izobraževanja ob delu? Res, da lahko govorimo o prednostih, ki se predvsem odražajo v praktičnem poznavanju določenega dela, vendar vse premalo pomislimo, ko gledamo na študij ob delu, ne trdimo, da je, kar je, garanje, nezagotovljeno, ne počitka, izpodrivanje rekreacije, ne bave, huda odrekovanja, neaktivnost pri delu v OZD, družbeno političnih organizacijah, trpi družina, troci. Mnogo materialnih dobrin in pravičen ur je žrtvovanih študij.

Velik problem se pojavi že na samem začetku ob plačilu mnogo previsokih, ustavno nezakonitih plačin. Mnogo jih je, ki kljub veliki in sposobnosti po nadaljnem izobraževanju ne prebrodijo te prve prepreke. Možnost za rešitev tega problema bo potrebno najverjetneje iskati v družbenem dogovarjanju, kjer bodo morale postati prav organizacije združenega dela nosilke financiranja študija ob delu. Druga možnost, ki bi narekovala prisanje prispevkov za izobraževanje in vključitev študija ob delu v eno financiranje je skorajda nemogoča.

Ugodnost študentom daje Zakon medsebojnih delovnih razmerij delavcev v združenem delu, ki določa plačilo določenih dni izrednega dopusta namenjenega za pripravo na izpite. Znano je, da je ta dopust precej lažje dosegljiv administrativnim delavcem, delavcem, ki so že s svojim delom uveljavili, kot delavcem iz neposredne proizvodnje. Le ti so največkrat izdvojnji iz sredine v kateri delajo, sodejso od njih odtujeni, v njih vidimo največkrat le poizkus bega pred težkim fizičnim delom. Prav tako se delavcem iz neposredne proi-

zvodnje po končani diplomi veliko težje vključiti v delo, njihovo z znojem obliko znanje pa se večkrat ne istoveti z znanjem delavcev, ki so že dosegli svoj ugled in jim je diploma potrebna le za potrditev pogojev za delovno mesto, katerega zasedajo. Nič kolikor krat se zgodi, da bo delavec, ki se bo odločil za študij ob delu svojo odločitev skrival pred ostalimi člani delovnega kolektiva, po končani diplomi pa zapustil Delovno organizacijo in nadaljeval delo drugje. In ali je potem dosežen osnovni cilj, da se mladi pridobitvi strokovnega znanja za določeno delo, naloge in opravila v delovnem procesu na temelju pridobivanja znanja, vključujejo v delo ter se po-

novno vračajo v izobraževalni proces iz dela, oziroma vključujejo vanj ob delu z uspešno pomočjo in dogovorom z oziroma vključujejo vanj ob delu z uspešno pomočjo in dogovorom z OZD, ki ga narekujejo dokumenti XI. kongresa ZKJ.

Vsekakor morajo študiju ob delu posvetiti več pozornosti organi izobraževanja v OZD, isti morajo prav tako kot s študenti tudi s študenti ob delu voditi problemske sestanke, se z njimi dogovarjati in iskati učinkovitejši smeri nadaljnjega sodelovanja, saj bo le tako postal študij ob delu sestavina združenega dela.

Dajmo svoj prispevek ob sprejemanju Zakona o usmerjenem izobraževanju. Zavedajmo se, da gre za

izredno pozitivno družbeno gibanje, ko mnogi težijo, da bi postali boljši, bolj izobraženi, da bi se lažje spopadali z vsako dnevnimi problemi. Ne zavirajmo nikogar, starost in predhodna izobrazba naj nam ne bosta edini merili. Vključimo se tudi tisti, ki v ta proces nismo direktno zajeti in poskušajmo razbremeniti breme izobraževanja ob delu posameznikom. Poskušajmo najti nove, ustrežnejše oblike in načine prepletanja študija in dela, saj bo le tako postal študij ob delu oblika usmerjenega izobraževanja in potreba združenega dela in ne le hobi posameznika ob prostem času.

STANKO ZOREC

Uspešno reševanje stanovanjske problematike v OGP

»V naši temeljni organizaciji OGP posvečamo veliko skrb standardu delavcev,« je povedal tovariš ALOJZ PRAČEK, vodja kadrovske službe v OGP. »Predvsem zelo uspešno rešujemo stanovanjske probleme. Sedaj imamo še 6 nerešenih prošelj iz lanskega leta. K letu pa moramo dodati vse prošnje, ki bodo prispele do 31. marca, ko je zadnji rok za oddajo prošelj za stanovanje. Sedaj razpolagamo s 56 stanovanji. Poleg prošelj za dodelitev stanovanja imamo tudi nekatere prošnje za dodelitev večjega stanovanja. V letu 1978 smo se glede na razpoložljiva sredstva odločili za nakup 7 dvosobnih stanovanj. Tudi individualna posojila za gradnjo hiš so bila vsa odobrena, v kolikor so bila v skladu s pravilniki.«

Kako pa je z naselitvijo delavcev v samske domove?

»Z naselitvijo delavcev v samske domove smo imeli lansko leto že precej problemov, letos pa jih bomo imeli še več. Obstoječe kapacitete v Gradisovih samskih domovih na ljubljanskem območju so že sedaj veliko premajhne. Zato bi bilo potrebno še bolj pospešiti akcijo v zvezi z gradnjo samskega doma v Rapovi jami v Ljubljani. Ta samski dom bo imel 240 ležišč. Vendar ne smemo pri temu ostati. Že sedaj bi morali razmišljati o graditvi še enega samskega doma, kajti le tako bomo

lahko sproti reševali problem nastanitve samskih delavcev.

Predej delavcev iz ljubljanskih TOZD je sedaj še nameščenih po različnih barakah in provizorijih. Vendar se s takšnimi kratkoročnimi rešitvami ne bi smeli zadovoljevati in zanemarjati gradnjo samskih domov, ki je povezana s težkim pridobivanjem gradbenih in ostalih dovoljenj. Kajti tudi pri postavljanju takšnih provizorijev in barak je potrebno upoštevati družbeni dogovor o minimalnih standardih naselitve.

Kako je urejena prehrana v OGP?

»Že dve leti imamo svojo delavsko menzo, v kateri lahko v eni izmeni je 120 ljudi. Prehrano smo uredili v sodelovanju z Gostinskim podjetjem Moste. Zajtrk, malico in kosilo pripeljejo v našo menzo in podelijo. Hrana je različna, tako da se za vsakega najde primeren obrok. Cene tudi niso previsoke. Malica npr. stane 14,50 in kosilo 24,00 dinarjev.

Uredili smo tudi nove garderobe, v katerih se delavci preoblečejo v delovno obleko in svojo obleko pustijo v garderobnih omaricah. S povečanjem obsega dela bomo prisiljeni povečati le-te. Garderoba je urejena po vseh predpisih. Ima kopalnice, prhe, umivalnike, omarice, prezračevanje itd.«

Kako je s športno rekreativnim delovanjem pri vas?

»Tudi naši zaposleni kažejo vse

večje zanimanje za organizirane oblike rekreativnega udejstvovanja. Naši športniki se redno udeležujejo Gradisovih letnih in zimskih športnih iger.

Letos že pogrešamo športnega rektorja, ki je lansko leto zelo aktivno delal in zato predlagam DSSS, da čimprej zopet dobijo človeka, ki naj bi to stvar oživel. Prav v sodelovanju s športnim referentom smo lani poslali 11 naših delavcev na preventivno zdravljenje in okrevanje v Poreč. Vsak delavec je prispeval 3 dni dopusta, vse ostale stroške pa je kril sindikat.«

Ali ste v lanskem letu uspeli zmanjšati število bolniškega staleža?

»Že omenjeni ukrep — pošiljanje delavcev na rekreativno zdravljenje — je pripomogel, skupaj z ostalimi, zmanjševanju bolniškega staleža v OGP. Tako smo v letu 1976 imeli 9 % bolniškega staleža, a leto pozneje smo to število uspeli zmanjšati na 8,35 odstotka. Največ uspeha smo dosegli lani, ko smo uspeli bolniški stalež zmanjšati le na 6,5 odstotka.

Veliko bomo morali še narediti na področju izboljšanja delovnih pogojev, saj podatki naše obratne ambulante kažejo, da se povečuje število kandidatov za različne poklicne bolezni. Število pogojev za nastanek poklicnih bolezni moramo zmanjšati na minimum.«

C. PAVLIN

Upokojenci Nizkih gradenj ponovno skupaj

Vsakoletno srečanje upokojencev naše temeljne organizacije Nizke gradnje iz Maribora je letos bilo 6. aprila. Prišli so upokojenci iz Maribora in okoliških mest kakor tudi iz drugih republik. Ob soku, kavi in sendviču jim je v sejni sobi o današnjih Nizkih gradnjah spregovoril ing. Bevc. Nakratko je orisal poslovanje v lanskem letu, probleme s katerimi so se srečevali, potem pa večja gradbišča. Govoril je o začetku gradnje HE Solkan, o gradnji sedmih nadvozov na avtocesti Ljubljana — Vrhnika, na mariborski obvoznici, o HE Formin, ki je lani predana na uporabo, kakor tudi o gradnji mostov v Črni Gori. Omenil je tudi gradbišče v Iraku, kjer gradijo most čez reko Tigris. In še marsikaj je zanimalo naše upokojence. Vsi so hoteli biti čim bolj na tekočem.

Zopet so se srečali Ismet in Jože, Ante in Franci, Cilka in Zora, tovariši iz mnogih gradbišč po Sloveniji in ostalih republikah. Spominom kar ni bilo konca. Kaj delamo danes, so se spraševali. Čuvam unučke, gojim jagode, v miru preživljam pokojnino, mene pa pritiska bolezen, so upokojenci drug drugemu pripovedovali o tem kako preživljajo prost čas. Spomnili so se tudi tistih, ki letos niso bili med njimi in se spraševali, kako to, da niso prišli?

Po tem prvem kratkem klepetu smo se vsi skupaj vsedli v avtobus in odpeljali proti HE Formin. Zunaj je deževalo, vendar to ni dosti uplivalo na vzdušje v avtobusu. V pogovoru in smehu je vožnja hitro minila

in že smo bili pri HE Formin. Večino je zelo spominjala na HE Zlatoličje, kajti na le-tej je večina upokojencev še delala. Razgledali smo si strojnico z dvema Kaplanovima turbinama in se v delavski jedilnici pogovarjali s še aktivnimi tovariši in nekdanjimi sodelavci. Zaradi vse močnejšega dežja je odpadel ogled zapornic v Markovcih.

Zato smo se odpeljali kar v Ormož. V tamkajšnjem hotelu smo imeli organizirano kosilo. Pogovor je stekel s nekaterimi upokojenci. KOŠIR Jože, upokojeni električar: »Bolezen je bila močnejša in zato sem moral predčasno v pokoj. Vremenski pogoji, v katerih delamo gradbinci in električarji na gradbiščih so včasih zelo neugodni. Delati je treba po snegu in dežju, kajti takrat je tudi največ okvar na električnih napeljavah. Nisem dolgo časa bil v Gradisu vendar je pohvale vreden tak odnos do upokojencev. Redno dobimo Gradisov vestnik in čestitke za novo leto tako, da naša vez z Gradisom ni pretrgana čeprav smo upokojeni. Takšna srečanja tudi kažejo na to, kako v Nizkih gradnjah skrbijo za nas upokojence.«

Na srečanju sta bila tudi zakonca Zora in Ante KLJUČEVIĆ iz Bihača.

»Pri Nizkih gradnjah oz. prej Tehnogradnja sem bil zaposlen 20 let. Delal sem kot pomožni zidar. Vse je bilo lepo in v redu, dokler nisem imel nesrečo pri delu. To se je zgodilo pri gradnji HE Ožbalt. Tra-

verza mi je zlomila desno nogo na sedmih mestih. Po ozdravitvi nisem bil sposoben za drugo delo kot za čuvaja na gradbiščih.

Pri Gradisu sem spoznal tudi svojo sedanjo soprogo. Poročila sva se v Mariboru in tukaj tudi živela do upokojitve. Ker je žena šla v pokoj prej kot jaz, sem nekaj let ostal sam v Mariboru. Zadnjih 6 let sem delal kot portir na upravi. Po upokojitvi leta 1977 sem tudi sam odšel v Bihač, kjer sedaj z ženo v miru živim. Nekaj čez 5.000,00 din pokojnine zadošča za najine potrebe. Imava najhen vrt na katerem malo brklava in si pridelava potrebno zelenjavo.

Vsako leto se bova udeleževala takih srečanj, saj si oba želiva snidenja s nekdanjimi sodelavci, ki so sedaj že tudi upokojeni, nekateri pa so še aktivni. V stalni zvezi sva z Gradisom preko Gradisovega vestnika, saj dobiva z ženo vsak svojega, tako da sva vedno na tekočem o vsem, kaj se dogaja v podjetju. Čeprav v pokoju, se še vedno čutiva gradisovca.« Z to ugotovitvijo zakonca Ključević so se strinili tudi ostali udeleženci srečanja upokojencev Nizkih gradenj.

Po kosilu so upokojeni delavci ob kupici žlahtnega vina iz ormoških goric zapeli prenekatere domačo pesem, nasmejali se šali in vicu in tako se je to srečanje zavleklo v pozno popoldan. Pred odhodom so se zahvalili dobri organizaciji tega

srečanja z željo da bi se naslednje leto ponovno vsi srečali in da bi prišli tudi tisti, ki se zaradi različnih razlogov niso mogli udeležiti letošnjega srečanja.

Bilo je res lepo doživeti to srečanje upokojencev. Mogoče je manj ponagajalo le vreme in zato so udeleženi upokojenci dogovorili drug termin v naslednjem letu. Naj bi bilo v pozno poletje. Zato se razšli z besedami: »Nasviden naslednje leto v septembru.«

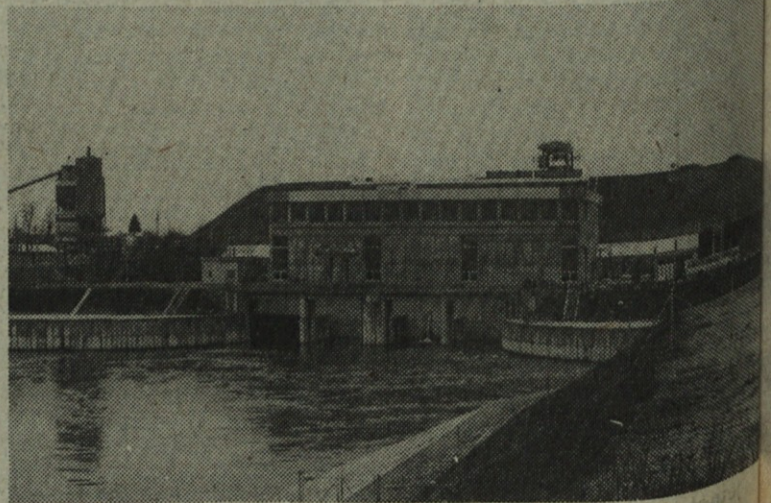
C. PAVLI

Jože Košir, upokojeni električar

Zakonca Zora in Ante Ključević sta na srečanje prišla iz Bihača

Upokojenci so si ogledali tudi HE Formin

Popraznično razmišljanje

Trudno je noč že zdavnaj prekrila tudi najbolj skrite koticke, jaz pa sem svoje težke veke zaman trmasto silila k spanju. Misli so mi nenehno preganjale dremavico, velike in drobne vsakdanje skrbi, vmes so se prepletali spomini, lepi in prijetni, pa tudi trpki, manj lepi.

»Potrudi se«, sem si dopovedovala. »Jutro je že prav blizu in spet te bo presenetilo utrujeno in nenaspano.«

Zopet nov dan: Kako neskončno hitro beži čas. Glej, zima se je že umaknila pomladi in komaj smo pred časom nazdravili novemu letu, že je prišel dan, ko smo počatili praznik žena. In prav o njem sem veliko razmišljala ta večer. Ne zato, ker bi bil nekaj izjemnega, pač, bil je drugačen od drugih dni, predvsem pa drugačen od praznovanj prejšnjih let.

Poleg že tradicionalno večje pozornosti sodelavcev do tovarišic pri delu smo bile tokrat deležne še posebnega prijetnega presenečenja.

V uvodnem delu praznovanja, h kateremu som se žene TOZD GE Maribor zbrale v samskem domu na Studencih, nas je toplo in pristrčno pozdravil predsednik našega delavskega sveta. Zatem smo si ogledale v prostorih doma pripravljeno razstavo skulptur umetnika Aleksandra Kovača, izdelanih iz ostankov železa, ki jim je umetnik, po osnovnem poklicu varilec, z izrednim ustvarjalnim čutom vdihnil življenje in ustvaril iz prej neuporabnega materiala najrazličnejše podobe.

Nič manj pa nismo bili navdušeni nad deli slikarja amaterja Jožeta Cerkovnika, ki se nam je predstavil z akvareli pokrajinskih motivov. Za nameček sta nas gledališka pevca bas. Aleksander Kovač (že prej omenjen kot avtor skulptur) in tenorist Milan Gorenšek popeljala v svet slovenske pesmi ob spremljavi harmonikarja Vinka Drčarja.

Posebej velja pohvaliti še predstavnike naše mladine, ki so nam pripravili širok kulturno zabavni program z recitacijami, skečem ter pevskimi in glasbenimi točkami. Zares so se potrudili in ganljivo je bilo njihovo prizadevanje, da nas počaste.

Na tisoč in več načinov so naše in številne druge žene po svetu praznovale svoj dan. Mnogo je takih, mimo katerih je praznik šel neopazno, pod težo vsakdanjega bremena skrbi žena mater, gospodinje in delavk. Spet druge so ta dan proslavile bučneje, pa tudi dražje.

Moram pa reči, da nobeno darilo, vsaj meni ne more nadomestiti prijetnega občutka, da je slavlje, četudi boli skromno, prej pozornost kot

poklon, dragocenejšje že zategadelj, ker je vanj vložen trud in želja, da bi sodelavkam ponudili nekaj več — ne v blagu in ne v denarju — temveč urico ali dve prijetne sprostitve ob dragoceni domači pesmi in besedi, lepoto ob uživanju umetniških stvaritev.

Predvsem pa to potrjuje, da nas naši sodelavci vedno bolj cenijo tudi kot enakovredne soustvarjalke v delovnem procesu in na številnih področjih družbenih in političnih dejavnosti, kjer se žene vse bolj uveljavljamo.

Pa četudi se je slavlje končalo z že tradicionalno pogostitvijo in prijateljskim pomenkom med sodelavkami, smo z njega odšle za drobec spoznanja bogatejšje in z željo, da bi tudi druga naša srečanja bila vsebinsko bogatejšja.

A. K.

V PREMISLEK

Vodenje ljudi

1. Dobre poslovne rezultate dosežemo s pravilno motiviranimi ljudmi.
2. Za uspeh pri delu so potrebni dobri odnosi.

ČESA SE NAJ VODILNE OSEBE ZAVEDAJO

1. Princip: Ljudje žele biti dobro sprejeti.	2. Princip: Ljudje žele uspeti.
— takt in prijaznost	— zagotovimo jim perspektivo
— obzirnost in pozornost	— dajmo priznanje njihovim uspehom
— upoštevanje mnenj in mišljenj	— njihov navidezni interes spremenimo v pristni
— živce na delu	
3. Princip: Ljudje so občutljivi.	4. Princip: Ljudje žele dobre odnose
— so ponosni na svojo čast	— zahtevajo pravično kritiko
— žele priznanje za napore	— zahtevajo pozornost vsakomur
— žele bodrenje za akcije	— poiščimo vedno nekaj, kar se lahko pohvali

KAJ NAJ VODILNE OSEBE ŠE UPOŠTEVAJO

1. Cenimo prednost molka.
2. Skušajmo videti skozi druga očala.
3. Spoznajmo, da vsak ne izbruhne na enak način.
4. Ugovore spremenimo v vprašanja.
5. Znajmo sugerirati.
6. Interes posameznika skušajmo spremeniti v interes skupnosti.

Marko Zontar

Alkohol mori po cestah

Vožnja pod vplivom alkohola je zelo pogost povzročitelj prometnih nesreč. Čeprav naša zakonodaja prepoveduje vožnjo pod vplivom alkohola, če imamo v krvi nad 0,5 ‰ alkohola ali pa se z posebnim zdravniškim pregledom ugotovi, da so zmanjšane telesne ali duševne sposobnosti za vožnjo motornega vozila. Pri tem ne pozabimo na določilo, da vozniki motornih vozil, ki opravljajo javni prevoz potnikov ali jim je vožnja motornega vozila poklic, ne smejo imeti v krvi nič alkohola in pred vožnjo ter med njo torej alkoholnih pijač tudi ne smejo zauživati.

Klub sicer jasnim zakonskim določilom pa marsikdaj pozabimo predvsem na morebitne regaične posledice take vožnje po vplivom alkohola. Zato še vedno beležimo mnogo prometnih nesreč, ki so jih povzročili vinjeni vozniki in kaplje alkohola spremenili v grenke solze trpljenja in žalosti tistih, ki jih imamo najrajši ali, ki nam nikoli niso storili nič zalega. Zavedajmo se tega, zato nam naj niti na misel ne pride, da bi poskusili voziti takrat, ko nam ukazuje alkohol. Takšen voznik je nevaren zase in okolico, saj nesrečo, ki še sama rada prehito pride, prav iziva. Naj vas spomnim tudi, da je za takega voznika, ki vozi pod vplivom alkohola, predpisana kazen odvzema vozniškega dovolje-

nje, če ga bo v takem stanju za volanom zalotil miličnik. In prav je tako, da se tekemu onemogoči nadaljnja vožnja in s tem prepreči morebitno izivanje prometne nesreče. Vozniku, ki je vozil pod vplivom alkohola, bo v postopku sodnik za prekrške izrekel varnostni ukrep prepovedi vožnje od 3 mesecev do 1 leta in odredil denarno kazen od 200, — do 1.000, — ND ali zapor do dveh mesecev. Pri tem ne pozabimo, da tečna kazen ni najhujše plačilo za brezvestno početje voznikov. Miličnikom bi morali biti celo hvaležni, da takega voznika izločijo iz prometa prej, preden utesne povzroči prometno nesrečo, saj bi posledice po prometni nesreči bile dosti hujše. Seveda pa bi bilo zelo vzgojno, da bi se vsakdo v času, ko traja prepoved vožnje — torej ob prejšnji globoko zamislil sam v sebi in sklenil, da volan in alkohol resnično n spadata skupaj in da sta si velika sovražnika. Še bolj pa se bo za svoja nepremošljena dejanja lahko pokesal tisti voznik, ki bo zaradi hujših kršitev cestnoprometnih predpisov, lahko tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola, poslan na ponovno preverjanje znanja cestnoprometnih predpisov, lahko tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola, poslan na ponovno preverjanje znanja cestno prometnih predpisov in praktične vožnje z motornim vozilom.

Bili so med nami

V kratkem času nekaj tednos smo v naši TOZD GE Jesenice izgubili tri tovariše, tri sodelovce, kki so dolga leta gradili z nami na gradbiščih širom Slovenije in tudi izven nje.

Po dolgotrajni bolezni je umrl IVAN ZEČIČ, rojen 10. 11. 1917 v Stružanih pri Osijeku. V Gradisu se je zaposlil leta 1966 in od takrat dalje delal kot gradbeni delavec na različnih gradbiščih. Slabi delovni pogoji, ki jih ima pač vsak gradbenik, so naredili svoje in bolezen se je kmalu prikazala ter končno tudi zmaga. Umrl je 24. 1. 1979.

9. 6. 1927 se je v Tropovcih pri Murski Soboti rodil Alojz Lazar. Kot 22-letni delavec vstopil v službo v naš Gradis in tu ostal do smrti. Bil je polkvalificirani betoner in delo je bilo težko, naporno. Takrat, ko bi že skoraj lahko dosegel zaslužen počitek, ga je prehitela smrt. Umrl je 12. 2. 1979.

ŽIVKO PEIČ je bil zaposlen v Gradisu od leta 1964. Rodil se je 1. 1928 v Gerbovcih pri Bosanski Gradiški. V Gradisu je delal kot gradbeni delavec. Umrl je 11. 3. 1979 v Kranju kot žrtev prometne nesreče.

Naše sodelovce bomo ohranili v lepem spominu.

Sodelavci z Jesenic

Kaj je novega na Ravnah

Leto 1978 smo z uspehom zaključili. Zgrajenih je bilo nekaj lepih objektov, od industrijske do stanovanjske gradnje. Angažirani smo bili na vseh področjih, tudi na izgradnji cest in mostov na našem območju. Tako smo prekoračili planirani prihodek 220 milijonov; od tega imamo za 260 milijonov din del že pogodbeno prevzetih. Vedno se porajajo nova dela, tako da računamo prekoračitev plana tja za 80 milijonov din.

Nekaj objektov, ki jih bomo gradili, je zelo zahtevnih in vezanih na kratke roke — kot Železarna Ravne, »Gorenje« Muta ter cesta Radeljski prelaz.

Pospešiti moramo tudi stanovanjsko izgradnjo na Javorniku, zgraditi v kratkem času več stanovanj in izboljšati kvaliteto dela. Tako smo naročili za gradnjo stolpnice dodatne opaže in oospešili gradnjo stanovanjskega bloka št. 5 z zunanjo

ureditvijo. Zaključujemo tudi dela industrijskih hal za Lesno Slovenj gradec.

Za potrebe svojih delavcev v mlinjski dolini smo začeli z izgradnjo samskega doma v Slovenj gradcu. Dom bo imel 60 ležišč in 4 dvosobna stanovanja. Poleg sob bo dom nudil delavcem še vse pomožne prostore za razvedrilo in rekreacijo.

Ob takšni razširitvi svoje zmogljivosti nas pestijo tudi težave: primanjkuje nam kvalificiranih kadrov — tesarjev, zidarjev in železokrivcev.

Če hočemo zgraditi objekte in zadovoljiti investitorje, bo potrebno mnogo truda vlagati v delo.

Za čim boljše gospodarjenje v tem letu in večji ostanek čistega dohodka bo potrebno smotno gospodariti: skrajšati čas pri pripravljalnih

delih, pravočasno in natančneje naročati material, urediti še bolj medsebojne odnose in upoštevati mnenja delavcev kot človeka in ne le kot delovno silo. Odpraviti bo potrebno zastarelo miselnost in vodenje del, strmeti k izboljšavam in napredku.

Nujno bo potrebno povečati produktivnost, zmanjšati materialne stroške, smotrneje izkoriščati mehanizacijo in zmanjšati boleznine na normalni nivo.

Vsak organizator proizvodnje se bo moral zavedati, da posluje z družbenimi sredstvi in pomisliti, kadar podpisuje neopravljene ure strojev in prevozov. Če bomo upoštevali vse te faktorje, lahko računamo na uspeh v tem letu in izboljšavo svojega standarda.

LUDVIK RUDOLF

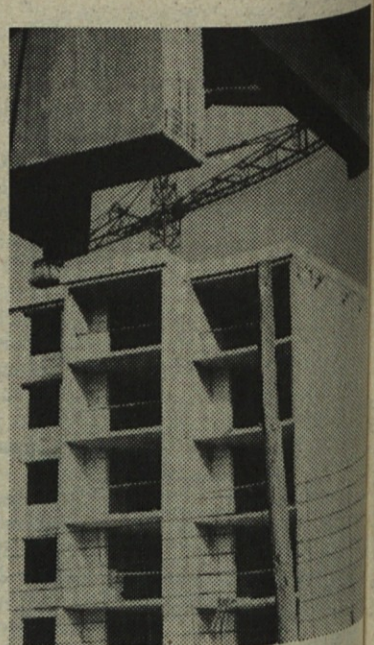
Ernest Ritoper kljub invalidnosti vestno opravlja delo strojnika, je vedno nasmejan in dobre volje

V višini nad vsemi je imenitno, pa tudi odgovorno. Žerjavist in praktikant-pomočnik pri delu

Zaključujejo se dela na igriščih in zunanji ureditvi šole

Beton

Izredno dolgi tovari na cestah

Prevoz izredno dolgih tovorov je zelo naporno in odgovorno delo.

Vozila za prevoz takšnih tovorov upravljajo predvsem najboljši vozniki na SPO. To delo je še bolj obremenjujoče zaradi slabih cest pri nas, zaradi izredno gostega prometa in predvsem zato, ker ostali udeleženci v prometu ne spoštujejo navodila, ki jim jih dajejo vozniki iz spremstva. Kajti za takšne voznike rumena utripajoča luč ne pomeni ničesar, kakor tudi napis na zadku tovornjaka »IZREDNA DOLŽINA 26 M«. Zato morajo vozniki, ki vozijo take tovore, pogosto naziti in

popravljeni napake, ki jih naredijo drugi vozniki s svojo brezobzirno vožnjo.

Prevoz takšnega izredno dolgega tovora spremljajo trije avtomobili rumeno utripajočo lučjo na strehi. Dva vozila v spremstvu gresta spredaj, eden zadaj.

Kadar ni možno dobiti dovoljne, da se taki prevozi opravijo po dnevi, jih je nujno opraviti ponoči. Takrat je resda manj prometa na cestah, je pa zato nočna vožnja zelo utrujajoča.

Sklepi samoupravnih organov O Sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih

TOZD GE Celje

SKLEPI

9. redne seje delavskega sveta GIP »GRADIS« TOZD GE Celje, ki je bila v torek, dne 27. 2. 1979 ob 12. uri v prostorih samskega doma v Celju.

1. Delavski svet ugotavlja, da se je zborov delavcev, ki so bili v dneh 22. in 23. 2. 1979 udeležilo 632 delavcev in sprejelo z 632 glasovi »ZA«, brez glasov »PROTI«, torej z večino glasov vseh delavcev TOZD oceno gospodarjenja GIP GRADIS TOZD GE Celje za leto 1978 in razporeditve dohodka.

2. a Odobri se zaključni račun temeljne organizacije združenega dela za leto 1978.

2. b Potrde se elementi cene v nedokončani proizvodnji:

— materialni stroški in amortizacija

— osebni dohodek

— del prispevka DSSS

2. c Regres za topli obrok se knjiži v letu 1979 in 1980 (po že prej sprejetem sklepu DS — 6. seja z dne 31. 10. 1978).

2. d Potrdi se, da se neizkoriščeni del izločenih sredstev za premož po ZR 76 prenese v poslovni sklad v letu 1978 v znesku din 279.281,99.

2. e Potrdi se, da se pri Interni banki Gradis oskrbi garancija za kritje neplačanih obveznosti do DSSS in Centralnega skladišča.

2. f Pri Ljubljanski banki Temeljna banka Celje se zaprosi za posojilo v višini 50 % vloženih sredstev za SSP — tj. od zneska 6.402.848,00 — din 3.201.424,00 din.

2. g Potrdi se poraba sredstev za OOS za leto 1978 (kulturna dejavnost, šport in dr.) v višini 489.881,50 din (prvotno planirana sredstva 300.000,00 din).

3. Potrdi se bilanca Osnovne organizacije sindikata GIP GRADIS TOZD GE Celje na dan 31. 12. 1978:

— prihodki — 129.640,41 din

— odhodki — 94.877,40 din

4. Sprejme se Poslovnik o medsebojnih odnosih pri koriščenju strojev in vozil GIP GRADIS.

Za podpisnika tega poslovnika se imenuje predsednik delavskega sveta tov. Rojnik Martin.

Ponovno predlagamo Svetu skupnosti TOZD SPO in GE, da upošteva naš predlog (dopis z dne 28. 7. 1978), po katerem se cenik najemnin (predlog za razpravo) dostavi TOZD že do 30. 10. za prihodnje leto.

5. Delavski svet potrjuje pristop k Samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, z deležem, ki

odpade na TOZD od skupnega zneska ene vloge 450.000,00 din.

Za podpisnika tega sporazuma se pooblašča glavni direktor tov. Saša Skulj, dipl. gr. inž.

6. Delavski svet TOZD soglaša z nakupom poslovnih prostorov v Ljubljani, Kvedrova 30, za potrebe delovne skupnosti in Interne banke, vendar smatramo, da je cena 15.632,00 za kv. meter previsoka, zato predlagamo novo cenitev. TOZD bo prevzel delež vračanja kredita za nakup prostorov.

7. Delavski svet preloži obravnavo predloga Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za gradnjo II. faze Tehniškega šolskega centra v Celju na naslednjo sejo.

DS predlaga, da se iz sredstev, ki jih združujemo za izobraževanje v okviru delovne organizacije, del teh sredstev izloči in združuje za izgradnjo II. faze.

Pridobiti je informacijo o stališčih drugih DO panoge gradbeništva do združevanja sredstev za izgradnjo II. faze Tehniške šole Celje.

8. Delavski svet ugotavlja na podlagi poročila volilne komisije, da je bil na referendumu dne 15. 2. 1979 sprejet z večino glasov vseh delavcev TOZD STATUT »GLG« (spremembe). S tem je podana njegova veljavnost.

9. Delavski svet ugotavlja, da so bili na zborih delavcev v času od 12. do 15. 2. 1979 z večino glasov vseh delavcev sprejeti:

a) spremembe Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi prihodkov, razporejanju dohodka ter o združevanju skladov v Ljubljanski banki Splošni banki Celje,

b) spremembe Samoupravnega sporazuma o združitvi v Ljubljansko banko Splošno banko Celje,

c) samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev Skladiščno transportni center Celje, ki ne predstavlja nikakršnih materialnih obveznosti — zahtevkov, temveč predstavlja le temeljni akt, iz katerega se bo izhajalo vselej, kadar se bo dogovarjalo o konkretnih akcijah in bodo za to posebej sklenjeni posebni sporazumi.

S tem je podana veljavnost omenjenih aktov.

10. Delavski svet sprejme na znanje informacijo o izpolnjevanju nalog o organiziranosti in usposobljenosti zadev s področja narodne zaščite.

11. Delavski svet sprejme na znanje poročilo o gibanju nezgod pri delu za leto 1978.

Varno delo je pogoj za večjo produktivnost in dvig življenjskega standarda, zato je potrebno tudi vnaprej dati čimveč poudarka spoštovanju predpisov iz varstva pri delu.

12. Delavski svet je obravnaval odločbo republiškega rudarskega inšpektorata, izdano ob rednem let-

nem pregledu kamnoloma Podgora za leto 1978 (št. odločbe DR-310-C-84-78-XIV-ČI).

V zvezi z ugotovljenimi pomanjkljivostmi in izdanimi ukrepi zadolžuje odgovorne osebe, da ugotovljene pomanjkljivosti odpravijo in izvršijo zahteve izdanih ukrepov čimprej, najkasneje pa do izteka posameznih rokov.

13. Delavski svet TOZD sprejme sklep o pripravi in sprejetju srednjeročnega plana GIP GRADIS TOZD GE Celje za obdobje 1981—1985:

a) srednjeročni plan GIP GRADIS TOZD GE Celje bo sprejet za obdobje od leta 1981 do 1985 (v nadaljnjem besedilu SP 85);

b) komisija za gospodarjenje pripravi in v letu 1980 predloži delavskemu svetu osnutek SP 85 do roka, ki bo dogovorjen v okviru delovne organizacije oziroma občine;

c) komisija za gospodarjenje bo v letu 1979 predložila predlog smernic za pripravo SP 85 in določila program dela za pripravo plana;

d) SP 85 mora biti usklajen z osnovami programov, ki bodo sprejeti v okviru delovne organizacije in občine;

e) strokovni nosilec aktivnosti pri pripravi in izdelavi SP 85 je analitsko planska služba TOZD;

f) delo na pripravi SP 85 je pričeti takoj.

14. Delavski svet TOZD sprejme sklep o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana GIP GRADIS TOZD GE Celje:

a) dolgoročni plan GIP GRADIS TOZD GE Celje se pripravi in bo sprejet za obdobje od leta 1986 do leta 1995, oziroma za določene dejavnosti do leta 2000 (v nadaljnjem besedilu DP 95);

b) komisija za gospodarjenje pripravi in v letu 1983 predloži delavskemu svetu osnutek in predlog DP 95;

c) komisija za gospodarjenje bo določila program dela za pripravo DP 95;

d) DP 95 mora biti usklajen z osnovami programov, ki bodo sprejeti v okviru delovne organizacije GIP GRADIS;

e) strokovni nosilec aktivnosti pri pripravi in izdelavi DP 95 je analitsko planska služba DSSS in strokovna služba TOZD;

f) dela na pripravi DP 95 je potrebno pričeti v letu 1979.

g) dela na pripravi DP 95 je potrebno pričeti v letu 1979.

15. Delavski svet potrdi predlog komisije za gospodarjenje in odobri Vrtačnik Darinki, delavki TOZD znesek 10.000,00 din iz sredstev sklada skupne porabe kot enkratno pomoč za škodo, ki jo je utrpela zaradi eksplozije plina v sosednji stavbi.

16. Potrdi se vloga Občinskega komiteja ZKS Celje in odobri znesek 2.000,00 iz sredstev sklada skupne porabe kot prispevek TOZD

za gradnjo objekta politične šole »Josip Broz-Tito« v Kumrovcu. Odobrena sredstva se nakažejo na račun Občinskega komiteja ZKS Celje, št. 50700-678-45314 s posebno oznako: Prispevek za izgradnjo politične šole v Kumrovcu.

17. V zvezi z vprašanji na zborih delavcev dne 22. in 23. 2. 1979 delavski svet sprejme naslednje sklepe:

a) delavcem, ki so v staležu bolnih zaradi nesreče pri delu in nezgode na poti na delo in z dela, se za čas bolovanja prizna terenski dodatek in to samo v primeru, ko je v času zdravljenja v kraju začasnega bivališča (samski dom naselje) in v bolnišnici;

b) prizna se povračilo potnih stroškov za prevoz na delo in z dela (mestni javni prevoz) v višini stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi s tem, da delavec sam prispeva mesečno 45,60 din, kar je v skladu z 18. členom Pravilnika o prejemkih iz materialnih stroškov;

c) za kvalitetno izvršena opravila čiščenja nastanitvenih prostorov je za dela po veljavnih normativih dopolniti število snažilk. Za realizacijo naloge se zadolži vodja komunale.

Kontrolo kvalitete opravljenega dela vrši upravnik samskega doma in naselja.

Za čiščenje gradbišnih prostorov je zaposliti po možnosti delavce, ki jim je dovoljeno opravljati le lažja fizična dela. Zadolži se vodja komunale, da skupno z vodji sektorjev uredi glede čiščenja gradbišnih prostorov;

d) zaradi večje iztrošenosti delovnih oblek in delovnih čevljev kot posledica nadurnega dela, delavski svet sklene, da se za delovne obleke in delovne čevlje doba trajanja računa na letni fond delovnih ur (za leto 1979 — 2112 del. ur) z veljavnostjo od 1. 1. 1979.

Delavski svet predlaga DS GRADIS spremembo Pravilnika o varovalnih sredstvih s tem, da komplet delovne obleke zajema bluzo in dvoje hlače;

e) izplačilo dodatka za težke pogoje dela (višinski dodatek) se obravnava samo v primerih, ki jih določa Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, 93. člen. Predloge so obvezni predložiti vodje sektorjev;

f) delavski svet ugotavlja, da je zaposlitev delavcev privatnih skupin glede na prevzete delovne naloge opravičljiva. Praviloma je dela oddajati po enoti dela. V kolikor je zaradi narave dela obračun dogovorjen po izvršenih urah, je skrbeti za to, da bodo zaposleni delavci z ustrežno izobrazbo in prakso. Delavski svet poudarja za realizacijo tega sklepa odgovornost vseh članov kolektiva, posebej pa vodstvenega strokovnega kadra na gradbiščih.

18. Vloga krajevne skupnosti Pesje za prispevek — delež ki od-

Sklepi samoupravnih organov • Sklepi samoupravnih organov • sklepi samoupravnih

pade na TOZD za toplifikacijo naselja se potrdi in odobri znesek 60.000 din (prispevek za naše delavce, ki imajo stalno bivališče na tem območju). Odobreni znesek 60.000 din se nakaže na žiro račun štev. 52800-645-66136 Krajevna skupnost Pesje.

19. Z vloga Skladiščno transportnega centra Celje o podaljšanju pričetka odplačila kredita od 1. 1. 1982 se delavski svet strinja. Sredstva so namenjena za gradnjo večnamenske hale, katero bo gradil GIP GRADIS TOZD GE Celje. V primeru, da se gradnja ne bo vršila, ostanejo prvotni roki vračila posojila (3. člen pogodbe z dne 24. 9. 1974) v veljavi.

20. Delavski svet potrdi predlog Izvršnega sveta občine Celje za postavitev TV pretvornika za 1. zagrebški program na Starem gradu v Celju in odobri v ta namen znesek 50.000 din.

21. Potrdi se predlog komisije za šport in rekreacijo pri IO OOS in odobri iz sredstev sklada skupne porabe za potrebe OOS:

— prijavino tekmovanja v okviru občinskih lig za 10 tekmovanj v letu 1979, znesek 2.000 din;

— prijavino za TRIM igre v letu 1979 — za prijavo vseh iger, znesek 6.000 din.

Plačilo iz odobrene kvote se izvrši za vsako prijavljeno tekmovanje posebej v okviru odobrene kvote.

22. Delavski svet odobri najem kratkoročnega premostitvenega posojila pri Beograjski banki — podružnica Žalec po običajni obrestni meri.

23. Potrdi se, da se sredstva:

— sklada skupne porabe po ZR 78 — 2.000.000 din

— ostanka stanov, prisp. iz leta 1978 — 1.246.791,30 din

— ostanka sklada skupne porabe iz leta 1977 — 953.208,70 din

Skupaj: 4.200.000,00 din veže pri Ljubljanski banki — Stanovanjsko komunalna banka Ljubljana za najetje kredita v višini 200 % za nakup bloka malih stanovanj na Zg. Hudinji v Celju.

Predsednik DS:
ROJNIK MARTIN

TOZD OGP Ljubljana

SKLEPI

XVII. redne seje delavskega sveta »GRADIS« TOZD Obrata gradbenih polizdelkov Ljubljana z dne 22. 3. 1979.

1. Za overovatelja zapisnika sta bila imenovana tov. Romozi Viljem in tov. Palfi Drago.

2. Sklepi XV. seje delavskega sveta z dne 14. 2. 1979 in zadnje XVI. seje delavskega sveta z dne 27.

2. 1979 so izvršeni oziroma so v izvršitvi.

3. DS potrdi sklepe komisije za proizvodnjo in delitev dohodka z dne 1. 3. 1979 in 22. 3. 1979.

a) DS potrdi investicijski elaborat v TOZD OGP tako, kot je bil sestavljen in ga je pregledala posebna komisija, imenovana na XV. seji DS TOZD OGP v sestavu:

— Štoviček Jenda — predsednik

— Trtnik Franc — član

— Pogačnik inž. Janez — član

b) DS potrdi cene naslednjim privatnikom:

— tov. Cerovec Mario — za nakladač, in sicer: strojna ura 450 din, čakalna ura 225 din.

Veljavnost od 1. januarja 1979 dalje.

— tov. Sušnik Janez — prevoz gramoza od Separacije na OGP — kub. meter 25,50 din

— tov. Strmole — 25,50 din kub. meter — Separacija—OGP Jama—Separacija 31 % povišanje

c) DS potrdi predračun, ki ga je podal inž. Primožič, za pripravljajna dela na novi proizvodni ploščadi v znesku 571 mio din.

4. DS potrdi sklepe komisije za delovna razmerja z dne 5. 3. 1979 in 15. 3. 1979.

5. DS potrdi naslednje pravilnike:

— Pravilnik o terenskem dodatku

— Pravilnik o prejemkih iz materialnih stroškov

— Pravilnik o osebnih prejemkih iz sredstev skupne porabe

Na zgoraj omenjene pravilnike DS ni imel pripomb.

Pravilniki veljajo od 1. 3. 1979 dalje.

— DS potrdi sklep, da znaša ločitveni dodatek za čas od 1. 3. 1979 dalje 1.300 din.

6. DS je potrdil Pravilnik o inventuri in nanj ni imel pripomb.

7. DS je potrdil Pravilnik o planiranju in nanj ni imel pripomb.

Hkrati DS sprejme sklep, da komisija za plan takoj pregleda plan za leto 1979 in ga posreduje v sprejem zboru delovnih ljudi.

8. Osnutek Pravilnika o računovodstvu še ni pregledan, zato se razprava o tem pravilniku prenese na prihodnjo sejo delavskega sveta.

9. DS potrdi Poslovnik o medsebojnih odnosih in koriščenju strojev in vozil v GIP »Gradis«.

10. a) glede podpore Športnemu društvu Slovan se je do prihodnje seje pozanimati, kako in v kolikšnem znesku so sprejele sklep druge TOZD GIP »Gradis« Ljubljanskega področja.

b) DS potrdi poročilo o plačanih rabatih v letu 1978 tako, kot ga je dostavila Tehnična komerciala TOZD OGP v znesku 218.006,50 din.

c) DS potrdi seznam zaposlenih z več kot 50 nadurami za mesec februar 1979, in sicer:

1. Tubič Milenko	31
2. Jularič Marjan	57
3. Vidovič Dušan	57
4. Pleša Milan	57
5. Savič Momčilo	57
6. Sinkovič Josip	10
7. Zarič Dušan	34
8. Rajič Ratomir	55
9. Tisaj Franc	26
10. Blatnik Cveto	32
11. Vuckovič Radovan	10
12. Pavlek Vinko	13
13. Butina Jože	50
14. Korpar Stjepan	20
15. Petrič Rudi	63
16. Hrovat Justin	63
17. Praček Alojz	10
18. Plut Ivan	3
19. Praček Amalija	4
20. Duranovič Muhamed	3

č) DS podpre akcijo predloga krajevnne skupnosti Ankaran za ureditev postajališča v Ankaranu v znesku din 1.221,50.

d) DS potrdi nakup 3 — f transformatorja tip DP-0-8972 v vrfednosti 9.350 din za potrebe nove hale.

e) Prošnje za pomoč v obliki reklam oziroma oglasov od

— AMD Moste

— AM TOU RING KLUB in

— Zveza društev invalidov SR

Slovenije

se odstopijo v reševanje GIP

»GRADIS« — ROS.

F) Strokovne službe morajo nujno urediti organizacijo gradbišč tako, da se s čim manjšimi stroški dosežejo najboljši rezultati.

Overovatelj:

Romozi Viljem

Palfi Drago

Predsednik DS TOZD

IVAN GRUM

TOZD GE Ljubljana

SKLEPI

IX. seje delavskega sveta GE LJUBLJANA z dne 23. 3. 1979.

1. Sklepi zadnje seje so bili izvršeni, izvzemši tč. 8, ki se bo obravnavala pod tč. 6 dnevnega reda z dne 23. 3. 1979.

— Potrdi se predlog komisije za proizvodnjo in delitev dohodka, da se preplačilo OD v višini 50.552,80 din za leto 1978, ki je nastala pri poročilu OD za leto 1978 po zaključnem računu delavcem, ki so prejeli preplačilo, ne odtegne. Poračun je izvršiti iz mase OD za leto 1979.

— Ob priliki podelitve novih zaščitnih oblek in čevljev je treba vsa gradbišča seznaniti z nabavnimi cenami.

2. Člani DS so bili seznanjeni z osnutki sprememb in dopolnitev: — pravilnika o terenskem dodatku

— pravilnika o prejemkih iz materialnih stroškov

— pravilnika o osebnih prejemkih iz sredstev sklada skupne porabe.

DS je dal na predlagane osnutke soglasje.

3. Določi se višina terenskega dodatka v neto znesku

— za delavce, zaposlene na gradbiščih v Ljubljani — 60,00 din na dan

— za delavce, stanujoče v Šentjakobu in stanujoče v Mestnem logu — 75,00 din na dan

— za delavce, zaposlene na IPLASU in NE Krško — 111,00 din na dan

— Delavcem, ki ne stanujejo v samskih domovih ali delavskem naselju, se terenski dodatek izplačuje za delovni dan, vsem ostalim pa za koledarski dan.

Če delavec v petek oziroma ponedeljek ni na delu, se mu terenski dodatek za soboto in nedeljo ne prizna.

Terenski dodatek se za čas odsotnosti z dela ne plačuje.

— Ločitveni dodatek se izplačuje vsem upravičencem v višini 1800 din na mesec oziroma 60,00 din na dan.

— Nagrade jubilarantom so sledeče:

50-letniki — 2.200,00 din

60-letniki — 2.700,00 din

70-letniki — 3.300,00 din

Izplačilo jubilejnih nagrad je treba plačevati tekoče od 1. 4. 1979 dalje.

— Pričetek veljavnosti vseh pravilnikov bo sprejel DSP.

4. Delavski svet je razpravljal o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za pridobivanje in preskrbo mineralnih surovin za gradb. in cestno dejavnost, na katerega ni bilo pripomb in se strinja, da se da v razpravo.

5. Poročilo inventurne komisije za gradb. NE KRŠKO, katerega je podal tov. Divjak, se vzame na znanje s tem, da koordinacija takoj ponovno preveri ugotovljene manjke oziroma viške ter dokončno ugotovljene manjke oziroma viške razdeli po ustreznem ključu na vse sodelujoče TOZD GRADISA, ki delajo v Krškem.

— V zvezi s sklepom 4. tč. 7. seje DS glede popisa terjatev in obveznosti na dan 31. 12. 1978 je bilo podano poročilo in ga je DS v celoti potrdil.

6. Prebrana in obravnavana je bila pritožba tov. Bojič Lazarja, Tomačevska 13-a, ki se nanaša na 8. točko 8. redne seje DS z dne 24. 2. 1979.

Po obravnavi je DS sprejel sledeče sklepe:

— pritožba se kot neutemeljena zavrne, ker podatki, navedeni v pritožbi, ne odgovarjajo dejanskemu stanju.

O tem se izda pismena obrazložitev, ki bo priložena sklepom.

(Dalje prihodnjic)

Kdaj bomo letovali v Biogradu?

Na zadnjih dveh sejah delavskega sveta podjetja GRADIS, kakor tudi v članku objavljenem v Gradisovem vestniku pod naslovom KDAJ BOMO LETOVALI V BIOGRADU, z dne — marec 1979, št. 251 so bile prezentirane članom kolektiva Gradisa netočne informacije, da je Gradis TOZD GE Ravne na Koroškem krivec zamude pri izgradnji Počitniškega doma v Biogradu na moru, ker je v kritičnem trenutku odpovedal, da bi delo pri izgradnji prevzel. Omenjeni članek je med člani našega TOZD, kakor tudi družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD izval veliko ogorčenje. Zato smatramo, da se omenjeni članek v prvi naslednji izdaji Gradisovega vestnika prekliče. Člane kolektiva, ki pa so dajali netočne in povzrojene informacije gradbenemu odboru za izgradnjo doma, DS podjetja in članom DO Gradisa pokliče na odgovornost.

Sodelovanje, pogoji in obljube našega TOZD GE Ravne na Koroškem pri izgradnji doma Biograd na moru pa so bile naslednje:

Na seji konference direktorjev spomladi leta 1978 je naš direktor TOZD GE Ravne na Koroškem, Tone Za letelj izrazil pripravljenost TOZD GE Ravne zgraditi Počitniški dom Biograd na moru v zimski sezoni 1978, 79. Ta prijava je bila posebnost podana dir. splošne službe DSSS tov. Rajku Zupančiču v prisotnosti dir. TOZD Gradnje Ptuj za pridobitev upravno-tehnične dokumentacije za izgradnjo doma do omenjenega roka pričetka del TOZD GE Ravne ni imela nobenih zadolžitve, to naj bi opravili člani DSS, odnosno gradb. odbor.

Dne 15. 11. 1978 je bil vabljen dir. TOZD GE Ravne Tone Zaletelj na DSSS, kjer je bil sestanek v zvezi s pregledom pripravljene upravno-teh. dokumentacije in pričetkom del gradnje doma. Sestanku so prisostvovali:

tov. Bernard Gabrijelečič, DSSS Gradis Lj.
inž. arh. Milan Arnež, projektant dir. TOZD Ravne, Tone Zaletelj dir. TOZD Gradnje Ptuj, Jurij Gjurasek — odsoten.

Pri pregledu upravno-tehnične dokumentacije na dan 15. 11. 1978, ko se je odvijal sestanek, smo ugotovili, da je izdelan idejni projekt, od glavnega projekta pa so bili na tem sestanku razgrnjeni le tlorisi objekta z karakterističnimi prerezi. Z ozirom na tak obseg pripravljene upravno-teh. dokumentacije je bilo očitno, da se objekt ne more pričetki v zimski sezoni 78, 79, zato je naš direktor Tone Zaletelj predlagal prihodnji sestanek tov. Gabrijelečiča,

ču, da je TOZD GE Ravne pripravljena objekt zgraditi v naslednji zimski sezoni 79, 80, v letni sezoni 79 pa to zaradi angažiranosti v svojem bazenu, ni mogoče.

Na seji delavskega sveta podjetja, dne 5. 4. 1979, ko so delegati TOZD GE Ravne zahtevali podatek v kakšni fazi je na dan 5. 4. 1979 pripravljena upravno-tehnična dokumentacija, se je ugotovilo, da gradbenega dovoljenja še ni pridobljenega, ki bi omogočilo start izgradnje počitniškega doma.

Sprašujemo se:

— kje je pravi krivec, ki je z netočnimi informacijami zavajal člane kolektiva Gradis in gradbeni odbor za gradnjo doma? Ali si je tak neupravičen očitek zaslužil kolektiv TOZD Ravne, ki je med prvimi v Gradisu, ki se bori in žanje uspehe

za čim boljši standard Gradisovih delavcev?

Direktor TOZD GE Ravne
TONE ZALETELJ, l. r.

Predsednik OOS TOZD Ravne
BOGOMIR GABROVEC, l. r.

Pripis uredništva: V marčevi številki Gradisovega vestnika smo objavili članek »Kdaj bomo letovali v Biogradu?« Zapis je v celoti povzet po izvlečku poročila gradbenega odbora za izgradnjo doma v Biogradu (ki je bil posredovan vsem članom delavskega sveta podjetja). Mislimo, da je v primeru, ko TOZD GE Ravne oporeka resničnosti vsebine tega poročila, edino pravilno, da danes objavimo tudi pojasnilo te TOZD.

V prid objektivnemu obveščanju pa se ne strinjamo v prispevku TOZD GE Ravne, da moramo v Gradisovem vestniku poročilo gradbenega odbora preklicati: gradbeni odbor je sestavljen iz predstavnikov različnih TOZD in smo mu izrazili zaupanje že takrat, ko smo ga imenovali.

Če je resnično prišlo do napačnih navajanj v poročilu, pa naj presodijo tisti, ki so za delo tega odbora najbolj pristojni in odgovorni — člani delavskega sveta podjetja. Šele v primeru potrjene neresničnosti, lahko uredniški odbor objavi v glasilu, da poročilo gradbenega odbora ne ustreza resničnim dejstvom, ne pa samo na zahtevo prizadetih — konkretno TOZD GE Ravne.

šš

Poklon za Jovu Kurira

Pre svega mali uvod u biografiju Jove kurira:

Rodio se da bi ga stalno bacali u proizvodnu vatru i da bi drugima — upalio kec. Drugi su se družili sa ekskluzivnim poslužavnicima od debelih dnevnic i računa za reprezentaciju a on uvek sa tankom linijom u restoranu — s nogu. Na sastancima je Jova ponekad, u ljutini, podizao glas a oni malo promućurniji — dva prsta. Velikanima su uzimali meru za stopala u cmetntu, a njemu uzimaše otiske punih 40 godina na ekspedicionalnoj knjizi i i kurirskoj torbi od skaja.

Jova pune četiri decenije čuvao obraz a oni snalažljiviji fotelju i kamatu u banci. U slobodnim časovima bavio se prebrojavanjem basamaka koje dnevno za svoje bodove obigra i kao podstanar gazdarici mleo kafu u samousluzi i pretakao raso... U starim danima.

Jova je imao i svoj hit šlager: »Joj, moj, bude, bioritam ti na niske grane ode!«.

A pošto sudbina ne izlazi dvaput iz bebinih pelena, na kraju biografije junaka ove naše priče da dodamo da su mnoge iz radnog stroja izbacile izlazne vize a našeg Jovu kardio-analize i vrhunske lekarske ekspertize.

E, kad smo se tako lepo upoznali sa Jovom kurirom, sada penizone-rom, da dodamo, da on u svom kolektivu ipak nije bio zaboravljen. Njegovi najbolji drugovi i kolege

koji i dalje ostaše da zaraduju minuli rad, hoće Jovu da posete i da mu odnesu poklone...

Šta predati vrlom drugu i kolegi koga su na kraju i zdravstvena knjižica ali i neumorno i uporno odradjene radnostezne decenije »prebukirale« u mirnije životne vode. Svaki od Jovinih kolega imao je u tom smislu neki predlog.

— Drugovi — javi se Pera sa izlazne kapije da ponesemo Jovi papagaja ili štiglica. Sasvim se, mučenik, osamio otkada je u penziji.

— Ne — usprotivi se Toza, arhivar iz zajedničkih službi. Dosta mu je cvrkutala Margita, terenski blagajnik. A kad je videla da Jovin koverat osta mršav, pronadje sebi nekog tipa sa dvosobnjakom i voćnjakom i košnicama na selu. Nego... moj predlog je da mu odnesemo gramofon.

— A postoji li gramofon bez igle?

— Za tako nešto nisam čuo!

— E onda nećemo ni gramofon jer je Jova sit bockavih stvari i bodo-ovanja. Izbodovali mu svaki pedalj radnog staža a rupe ostale na kovertu.

— Da mu uzmemo lovačku pušku? — predloži vozač Jaša. To je sada moderno a Jova ima i vremena pa neka krene u ritove.

— Jok — prsnu u smeh knjigovodja Jordan — bolje neka lovi buba-švabe u gazdaričinom stanu, ha, ha, ha. A zar ne bi bilo pametnije da odštampamo Jovin poster da ga

ga stavimo u dnevni red svih budućih sednica komisije za dodelu stanova.

— S tim bi mogli da se slikamo, jer škripe sredstva i za aktuelnije stvari. Možda je bolje rešo i grejalica.

— A s tim kad nestane struje, kao ne može da se slika? Uostalom, dosta mu je bilo razvodnjene kafe u našem pogonu.

— A kozmetička kolekcija — predloži daktilografinja Stevanka, koja se zbog spremnosti Jovine da joj na rasprodajama čeka na hulahopke, uključila u delegaciju za posetu vrednom kuriru.

— Dosta mu je farbanja nakupaca na pijaci!

— A umetnička slika? — začu se opet predlog.

— Ljudi, pa svi znamo da nema ni jednog svog zida. Gde da je okači. Gazdarica povešala fotografije svoje rodbine do petog kolena.

Skup je kao rešenje odbacio i kupovinu ručnog sata za Jovu, jer je u obračunskom osnovu za penziju već video koliko je sati. A i komplet knjiga nije došao u obzir budući da je u podstanarskoj kvadraturi gazdarica iskoristila police za turšiju.

Ovu dilemu je razbio jedan pre-kupac uvoznih stvari, koji je robu krčmio po kancelarijama. Od njega je odmah kupljen trotinet za poštaru koji je Jovi kuriru donosio penziju. Pa neka mu tako penzija stigne bar do petog u mesecu. I kud ćeš većeg

Izobraževanje vodnikov, instruktorjev in planincev

V letu 1978 smo vzgojili 2 vodnika in enega instruktora o varstvu narave. V tekočem letu je za uresničitev podanih nalog potrebno vzgojiti še 4 vodnike in 2 instruktora za varstvo narave. Od vodnikov naj bi bil 1 mladinski vodnik in 1 vodnik za zimske razmere (oziroma turno smučanje).

V svrhu izobraževanja naših planincev so predvidene sledeče akcije:

1. nabava knjige Pavla Šegule: Nevarnosti v gorskem svetu (po nižjih cenah).

2. Zbiranje naročil na Planinski vestnik.

3. Predavanja spremljana z diapozitivi, pri čemer naj bodo predavatelji zaenkrat naši planinci — fotografi.

K zgoraj navedenim akcijam naj spregovorim nekaj besed le k 3. točki. PZS ima na razpolago nad 30 dobrih predavateljev s širokim repertoarjem predavanj s področja alpinizma, planinstva in turizma.

Teh predavateljev pa preprosto ne moremo najeti, ker nimamo nikake garancije, da bo udeležba na teh predavanjih vsaj zadovoljiva, kar potrjujejo naše izkušnje. Morda bo kaj več o tem povedala ANKETATA, ki jo bomo izvedli med našimi planinci. Zato smo se odločili, da bomo predavanja z diapozitivi organizirali v ožjih krogih planincev, ki se naših izletov udeležujejo. Seveda se bo teh predavanj lahko udeležil vsakdo, ki ga bo to zanimalo. Ko pa bo zanimanje primerno naraslo, bomo vključili v tovrstno izobraževanje tudi predavatelje od zunaj.

4. PRODAJA ZNAČK PD GRADIS

V sklop dohodkov PD Gradis spada tudi prodaja serije značk PD Gradis, ki so pravkar v izdelavi. To je serija značk s Triglavsko severno steno v ozadju, v ospredju pa so naše značilne gorske rože.

Prodaja teh značk pa je seveda stvar vseh nas planincev Gradisa. Po sklepu UO z dne 11. januarja 1979 je bilo določeno, naj prodaja teče na sledeč način:

a) Ob vpisu je potrebno značke ponuditi vsakemu članu (1 značka 15,00 din, serija 40,00 din)

b) Vsem našim TOZD bomo ponudili značke proti plačilu in ti naj jih uporabijo v reklamne namene

c) Planinskim postojankam bomo na naših izletih ponudili prodajo značk po redni poti.

Možno je seveda najti še druge načine prodaje značk in tu lahko mnogo pripomore vsak planinec.

Po predvidevanjih bomo letos prodali 3000 značk in s temi sredstvi smo v predračunu tudi računali.

5. PROGRAM IZLETOV V LETU 1979

UO je sestavil program izletov, ki ste ga ob vpisu tudi vsi prejeli. Ta občni zbor naj bi program dopolnil in sprejel. Veliko o programu izletov ne bom govoril. Poudaril bi rad le to, da je sestavljen tako, da lahko vsak začetnik že zgodaj začne nabirati kondicijo na lažjih izletih, da se bo jeseni lahko udeleževal tudi težjih. Zato priporočam, da se izletov čim bolj redno udeležujete, da pozneje

ne bo nepotrebnih težav in da boste od delovanja društva kaj imeli.

Ta dokument je poleg vzgojnega dela program za leto 1979 osrednji dokument. Zaradi teh dveh smo se tudi zbrali v društvo. Vzgojati moramo človeka s pravilnim odnosom do naravne dediščine, ki bo znal to naravno dediščino tudi preudarno koristiti za svoje zdravje in počutje in jo bo s tem bogatil ne pa eksploital ali uničeval.

Za izlete, na katere bo dovolj prijav, bomo organizirali skupinske prevoze z avtobusom ali manjšimi prevoznimi sredstvi.

Nekateri izleti v programu so takega značaja, da bo potreben organiziran prevoz (PECA, KEPA, MANGART, VELIKI SNEŽNIK, itd.). Na ostale izlete bomo potovali s sredstvi javnega prometa ali z avtomobili, če je povratek predviden na isto točko).

Za način prevoza bo lahko vsak izvedel po telefonu ali prek svojega poverjenika za planinstvo vsak petek pred izletom do 12. ure.

Program izletov bomo z vsemi potrebnimi podatki dali v tisk in ga lahko vsak član zahteva ob vpisu.

Spremembe zaradi vremenskih nepravil bodo v programu nastopale, vendar pa bo možno izlet prestaviti največ za 1 teden. Če bodo tudi v prestavljenem roku vremenske razmere za izlet neugodne, bo izlet odpadel.

6. PRODAJA TRANSVERZALNIH KNJIŽIC

Nabavili smo 100 kom knjižic Slovenske planinske transverzale in

50 kom knjižic Škofjeloške planinske transverzale.

Te knjižice smo nabavili z namenom, da bi tudi na ta način vzbudili zanimanje za predele naše domovine, ki bi jih sicer marsikdo nikdar ne obiskal. S tem bomo morda tudi pospešili planinarjenje pri nas.

Slovenska planinska transverzala bo v prodaji s popustom 10 din. Škofjeloška planinska transverzala s popustom 5,00 din. Obe lahko član dobe že ob vpisu v PD.

Planinski pozdrav

Glejmo na dobro počutje

Ne mislim se pritoževati, vendar bi rad nakazal en problem, ki ni samo moj in v našem samskem domu, temveč tudi splošen problem.

Stanujem v samskem domu Gradisa v Škofji Loki. Dom ima snažilnico, vendar si moramo kljub temu sami postiljati postelje. Tu ne gre za to, da nam to delo ni všeč — gre za človekovo dobro počutje in higieno. Bil sem na različnih terenih — Celju, Ravnah, Kopru, v samskih domovih ali barakah, pa so povsod snažilke same postiljale. Problem namreč v tem, da zjutraj ko vstanemo, tisti znoj, ki si ga dobil med spanjem s takojšnjim postiljanjem samo pokriješ in zvečer, ko greš spat, so postelje še vedno vse vlažne.

Mislim, da bi morali najti način, da se posteljina najprej dobro presuši in v presušeni, potem pa naj čistijo postelje.

Stanovalec samskega doma iz Škofje

LO

Nadaljevanje z 2. strani

Menim pa, da je pri tem še nekaj pomembno in to je način dela:

V tem pogledu vse bolj razvijamo prakso neposrednega razreševanja posameznih problemov, pri čemer mislim, da je naše delo vezano predvsem na TOZD — osnovne organizacije sindikata in v občinah, kjer je vloga odborov za gradbeništvo vse večja. V tem nam že dosedanje izkušnje pomenijo veliko spodbudo.

Nadaljevanje s 3. strani

— izobraževanje, skozi seminarje in druge oblike dodatnih izobraževanj

— omogočiti telefonistom preko ustreznih šolskih ustanov ter Centra za izobraževanje v GIP Gradis za pridobitev potrebne kvalifikacije (saj imamo te delavce, ki so usposobljeni opravljati ta opravila, pa

vendar so nekateri delavci PTT slabše nagajeni oz. razvrščeni v naših delokrogih)

— pri dograjevanju »ovrednotenje delokrigov« naj se ponovno oceni delo teleronista po normah in normativih, ki nam bodo posredovani (z obljubo predstavnika PTT) na Center za izobraževanje

— pri dograjevanju »razvida kataloga del in nalog« naj se dosledno opiše delo telefonista in nadrejenega.

Vsi prisotni smo enotnega mnenja, da se na naše (ne) uresničene želje upošteva v redni program izobraževanja. Konferenci sindikata pa izražamo zahvalo, ki nam je to srečanje omogočila, pa najbrž na svidenje čez leto dni.

POVZETEK ZABELEŽIL PREDSEDNIK KONFERENCE

OOZS

RAUŠL JANEZ

Sastanci u nevreme

Znamo da su sastanci radnika potrebni u svakom kolektivu; na sastancima se ukratko ali jasno objasni, odgovori i odluči sve što je potrebno za normalan, pravilan i uspešan rad kolektiva.

Sastanci normalno nisu dovoljni, da bi radnik bio o svemu obaviješten, zato imamo delegate u RS, OOS itd.

Pored toga imamo naše novine! Znamo da sastanci nisu često, a dosta nam koriste jer na njima možemo da pitamo i da odgovaramo. Ali smo ipak nezadovoljni kad čujemo da je sastanak. Zašto?

Čuju se dobacivanja: »Kakav sastanak, kako baš posle radnog vremena itd.« Pokazujemo nezadovoljstvo, a pre toga ne razmislimo, da li imamo korist ako ga održimo posle radnog vremena i ako smo na

njima pažljivi i učestvujemo u radu. Pravi. Mada sastanci nisu svaki mesec i da obično traju sat ili sat i po, mnogo bi nas koštalo, ako bi ih održavali za vreme radnog vremena. Sastanci RS, OOS traju po tri, četiri, više sati pa delegati bez reči posle radnog vremena ispunjavaju svoju dužnost (naravno ima i tu izuzetaka).

Moramo pa razmisliti, da nam bude jasno da sate provedene na sastancima, investitor nije nikad platio i zato ako bih takvih sati imali, ih pomnožili sa brojem radnika, zatim njihovim satnicama — vidjeli bi, da je brojka velika, a odakle bi brojkju poravnati? Razmislimo i o dovoljni budimo na svakom sastanku, mada malo umorni od posla, znajmo da i od toga zavisi uspeh kolektiva!!

MILENKO NIKIĆ

Fotoreportaža iz trenutno enega naših največjih gradbišč pri nas — Ormož — izgradnja tovarne sladkorja

Program letovanja v ČSSR

Po dogovoru med gradbenim podjetjem Bytostav iz Ostrave (ČSSR) in Gradisom obstaja možnost, da letos letuje 44 delavcev Gradisa na Češkoslovaškem, prav toliko njihovih delavcev bo lahko letovalo v našem počitniškem domu v Poreču.

Stroški letovanja so isti kot pri nas, razlika je le v tem, da bo vsak, ki želi svoj dopust izkoristiti v ČSSR, moral prispevati še določeno vsoto za prevoz do Ostrave.

Delavci, ki želijo svoj dopust izkoristiti v ČSSR, bodo sorazmerno veliko videli oziroma »prejadrili«
celo Češkoslovaško in Slovaško. Program je naslednji:

Odhod iz Ljubljane 17. avgusta 1979 ob 5. uri. Udeleženci bodo potovali prek Dunaja, Mikulov do Ostrave. Stanovali bodo v počitniškem domu Bytostava v Malinovicah. Tu ostanejo 5 dni. Ta čas bo izpolnjen z izleti, kopanjem, plesom, tabornimi ognji ter celodnevna ekskurzija v pivovarni (Radegast). 23. avgusta 1979 odpotujejo v Prago, kjer ostanejo 2 dni, nato v znane toplice Karlovi Vari in Marianske Lazne, od koder se 30. avgusta vrnejo v domovino.

Letovanje bo prijetno in zanimivo zlasti za delavce, ki radi potujejo.

NAGRADNA KRIŽANKA V DANAŠNJI ŠTEVILKI

Med tiste, ki bodo poslali izpolnjeno križanko do 20. maja 1979, bomo razdelili naslednje nagrade:

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

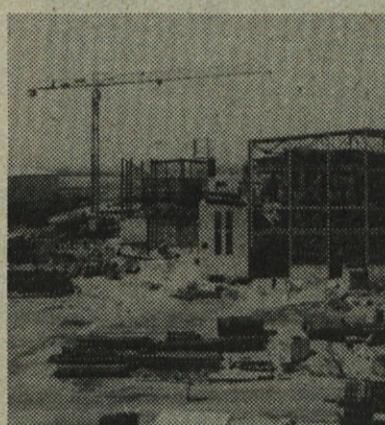
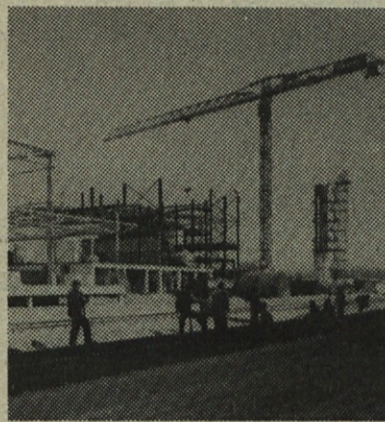
Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo gradisovega vestnika, GIP GRADIS Ljubljana, Ljubljana, Šmartinska 134 a.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke: Mal, KS, A Ysa, krivoverec, anomalija, prelaz, Amp, E, kuratorij, NU, vreteno, Ann, Amil, religija, Tolmenc, ozobljenje, kakao, PK, ejektor, sadra, top, krpač, oni, IK, Ibrica, panoga, Jan, R, R, Ogrska, dualije, VAY, raki, ostanek, Arpad, četrtek, RR, kandidatura, Rue, IB, Asinara, IBIZA, er, ano, B, Štimac, Esma, Avlida, zeli, okan, ribnik, esej, Santrač, ara, tema.

Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 300 din: Rotar Alojz, TOZD GE Ravne
2. nagrada 200 din: Borut Župančič, Gradbišče Ormož
3. nagrada 100 din: Germ Marko, TOZD GE Ljubljana

Prosimo, da nam oprostite napako v prejšnji križanki: namesto »izvršni odbor«
bi moralo pisati »izvršni biro«.

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja Gradis v Ljubljani. Izhaja mesečno v 9000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Mario Hernec, Franjo Štromajer, Ivanka Pogačnik, Vinko Damjan, Štefan Žemva, Vinko Koletto in Nada Muminović. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik: Matija Krnc. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134 a.

NAGRADNA KRIŽANKA

				DELAVEC V KSS PRI DSSS (JERNEJ)	SREDO- ZEMSKA RASTLINA	FRAN. NIKAL- NICA	ANGLIJA (izvirko)	SOGLAS- NIK IN SAMOGLAS- NIK	ZDRAVIL- NA TRAVNIŠKA RASTLINA	DEPARTMA V FRANCJI	ZAVOD	PREBIV. SLOVEN- SKE POKRAJINE	ITAL. DENARNA ENOTA
				PREDSED- NIK KONF. OOS PRI GRADISU									
				FINAN- ČNIKI									
				STOPNJA, VRSTA				ŠIMF. SUIŤA RIM.-KORSAK REKA IN DEP. V FRANCJI					
				ŠUMNIK IN NEBNIK		NOL				GOETHEJEVA MATI			
				TUJE Ž. IME		TANTALOVA ŽENA				POL- DRAGULJ			
PRED LETI ODLIČNA KEGLJAVKA GRADISA (LJUBA)				PISEC KRAJŠIH RAZPRAV	KRATICA MARIBOR- SKE OZD	IZDELOVALEC PLATNA				DALMAT. Ž. IME			TRACHICA
DŽINGIS- KANOV BRAT							REKA V AVSTRIJI SODIŠČE (srb.-hrv.)			ŠAHIST IZ ČSSR MESTO V GRČIJI			
NEOGRA- JEN PAŠNIK						TOVARIŠI OD DELU ORIENT. PRAŠEK							
PATRONI, NABOJI						TRETJA POTENCA KRILLO RIM. KONJENICE		IZVAJA- NJE TERORI- ZMA	ZVEZDA V ORLU KRALJ ZAH. GOTOV				
VZKLIK				PUŠČICA	POOBILA- ČEENEC GRČ. JEZIK V HELENIZMU								
SESTAVIL. M. HERNEC				DELI FOTO APARATA SREDIŠČE VRTENJA		VRSTA PRALNEGA PRAŠKA	LJUBKOV. Ž. IME KLINE FRANC						
SRBSKO M. IME						OLEPŠEK BERTON- CELJ							
ZGODBA V SLIKAH						VINSKI VRČ MESTO V VOJVODINI							
ITALIJANSKA LUKA NA JADRANU				CARUSO GL. MESTO JORDANIJE			RIJEKA MESTO V SEV. ITALIJI		LOČILNI VEZNIK				
ŠPANSKO OTOČJE						SILOVIT VETER EQUIPČAN. BOG					OZNAJE- VALKA	JEZIKO- SLOVEC	LETOVIŠČE PRI OPATJI
CITROEN- OV AVTO					ZORKAN IVO IRIDIJ	FIGURICE Z BONBONI			KOZJI SAMCI BEOGRADSKO TEDNIK				
PARIŠKI NOGOM. KLUB						ČEVLTARSKI STOLČEK GOZDNI SADEŽ							
VELIKO FINSKO JEZERO						PRAPREDN. NOVE QVINEJE ČUVAR REDA			ZOLAJEV ROMAN KALIJ				
				ZEMELJSKA OŽINA NA HALAKI		VELIKO KITAJSKO MESTO							NAGLASI RITMIČNI POVDARCI
				KOS CELOTE		NEHŠKI PREDLOG LIVANJE		KISIK	PTICA IZ N.ZELAND. ?				
				NADZORNIK V ST. RIMU PIŠKUR NUŠA		AMER. M. IME PREDLOG			FIGURA IME ČRKE				
								BESEDILO					
								ITALIJANSKI IZDELOVALEC GOSLI IZ CREMONE					